

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
KLASİK GİTAR İLE İLGİLİ
BİLGİ VE TUTUMLARI

M. Kaan KASAR

Temmuz-2006

**T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANASANAT/ANABİLİM DALI**

**MUĞLA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
“KLASİK GİTAR” İLE İLGİLİ
BİLGİ VE TUTUMLARI**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
M. Kaan KASAR**

**Danışman:
Yrd. Doç. Dr. Sadık YÖNDEM**

Bolu-2006

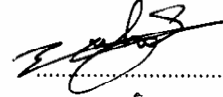
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Murat Kaan KASAR'a ait "Muğla Üniversitesi Öğrencilerinin Klasik Gitar İle İlgili Bilgi ve Tutumları" adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

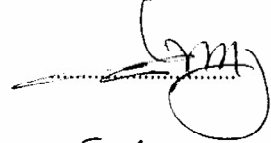
Jüri Üyeleri

İmza

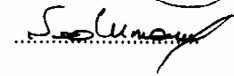
Üye :Yrd. Doç. Dr. Sadık YÖNDEM (Tez Danışmanı)

Üye :Yrd. Doç. Sefai ACAY

Üye :Yrd. Doç. Dr. Şaduman KAPUSUZUOĞLU

Prof. Dr. Uğur ESER

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN KLASİK GİTAR İLE İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARI

KASAR, Murat Kaan

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Eğitimi Anasanat/Anabilim Dalı

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Sadık YÖNDEM

Temmuz 2006, XIV + 86 Sayfa

Bu araştırma, Muğla Üniversitesi Öğrencilerinin, “Klasik Gitar” hakkındaki bilgi ve tutumlarını ölçmek ve bunları belirleyen eğitsel ve sosyal etkenleri incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Öğrencilerin bilgi ve tutumlarının ölçülmesi ve belirleyici etkenlerin incelenmesi için bir anket hazırlanmış ve yaşları 17 ile 30 arasında değişen ve yaş ortalaması 21 olan, 182’si erkek, 118’i kız olmak üzere, mesleki müzik eğitimi almayan 300 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler ortalama, frekans ve yüzde tablolarına dönüştürülmüş ve analizleri yapılmıştır.

Elde edilen veriler ve analiz sonuçları, üniversite öğrencilerinin klasik müziğe karşı genel olarak olumlu bir tutum içinde olduklarını, fakat gitarın pop müzik içindeki kullanımını (pop gitar), klasik müzik içindeki kullanımından daha olumlu gördüklerini ortaya koymuştur. Bununla birlikte öğrencilerin gitarın klasik müzik içindeki kullanımıyla ilgili yeterince bilgi sahibi olmadıkları ve klasik gitarı daha çok pop müzik içinde kullanılan bir enstrüman olarak tanıdıkları anlaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin örgün eğitim kurumlarından aldıkları genel müzik eğitimi yetersiz gördükleri ve gitar çalmayı öğrenmek için eğitim olanaklarını kısıtlı buldukları ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlara göre, örgün eğitim kurumlarında verilen genel müzik eğitime önem ve ağırlık verilmesi yaygın eğitim kurumlarının bu yönde desteklenmesi ve denetlenmesi önerilmiştir. Ayrıca halkın müzik ve çalgı bilgisi düzeylerinin tespit edilmesi ve eksikliklerin giderilebilmesi için bu gibi araştırmaların ülke çapında yapılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Gitar, Klasik Gitar, Gitar Eğitimi, Müzik, Müzik Eğitimi, Klasik Müzik, Pop Müzik;

ABSTRACT

THE KNOWLEDGE AND ATTITUDES ABOUT “CLASSICAL GUITAR” OF STUDENTS OF MUĞLA UNIVERSITY

KASAR, Murat Kaan

Master Thesis of Art Science

Department of Music Education

Supervisor : Asist. Prof. Dr. Sadık YÖNDEM

June, 2006, XIV + 86 Pages

This investigation paper prepared for “ classical guitar ” knowledge, to consideration of attitude and educational also social factors of Muğla University students.

The questionnaire prepared for the students knowledge about “ classical guitar ” and the consideration of the attitude also investigate of the diagnostic factors. The questionnaire applicated on between the 17 and 30 ages students. This group students average age is 21 and contained 182 man and 118 women, total 300 students. Average, frequency and percentage tables were prepared from obtained data and their analyses were made.

The obtained data and the results of analysis showed that the university students were generally positive attitude to classical music, but the usage of the guitar was more positive in the pop music according to usage of the classical music. However, they weren't enough well-informed usage of the guitar in classical music and they were accepted the classical guitar as a musical instrument more used in the pop music. Furthermore, this investigation showed that the general music education was not enough their formerly educational institution according to their expressions and they explained that to play guitar possibilities were insufficient.

According to this results, to give an importance and the intensify of the general music training of the institutional education also has been proposed to inspection and to be supported of the widespread institutional educations. In addition, to determine of the music and usage of the musical instrument knowledge level of the people and emphasized of the necessity of to remove of the deficiency in the countrywide.

Key Words : Guitar, classical guitar, guitar education, music, musical education, classical music, pop music.

İTHAF

AİLEME

TEŞEKKÜR

Araştırmanın yapılmasında, yoğun çalışma programına rağmen, gerek değerli fikir, eleştiri, yönlendirme ve önerilerini sunarak, gerekse motivasyonumun devamlılığını sağlayarak benden yardımlarını esirgemeyen Tez Danışmanım, Sayın Yrd. Doç. Dr. Sadık YÖNDEM'e, hazırlık aşamasında fikirlerine başvurduğum çalışma arkadaşlarım Yrd. Doç. Dr. Halime ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Asude ELTEZ, Öğrt. Gör. Demet DOĞRUÖZ ve Öğrt. Gör. Faik Murat MÜFTÜLER'e , araştırma için hazırlanan anketin uygulanmasında katkıları olan tüm Muğla Üniversitesi Öğrencileri ve Öğretim Elemanlarına, özet bölümünün İngilizce yazımındaki yardımlarından dolayı eniştem Dr. Hakkı ŞENEL'e ve araştırmanın başından sonuna kadar her aşamada bana destek olan değerli arkadaşım Yrd. Doç. Dr. Cem Şafak ÇUKUR'a , teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET -----	iii
ABSTRACT -----	v
İTHAF -----	vii
TEŞEKKÜR -----	viii
İÇİNDEKİLER -----	ix
TABLolar LİSTESİ -----	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ -----	1
1.1. Problem -----	15
1.2. Alt Problemler -----	15
1.3. Araştırmanın Amacı -----	16
1.4. Araştırmanın Önemi -----	16
1.5. Sayıtlılar -----	17
1.6. Sınırlılıklar -----	17
1.7. Tanımlar -----	18

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR -----	20
---------------------------	----

BÖLÜM III

YÖNTEM -----	23
3.1. Araştırma Modeli -----	23
3.2. Evren -----	23
3.3. Örneklem -----	23
3.4. Veri Toplama Yöntemi -----	29
3.5. Verilerin Çözümlemesi -----	30

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM -----	31
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	31
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	33
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	37
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	41
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	48
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	50
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	53
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar -----	57

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER ----	59
KAYNAKÇA -----	63
EKLER -----	66
ÖZGEÇMİŞ -----	85

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.3.1 Katılımcıların Doğum Yerlerinin Bölgelere Göre Dağılımları	24
Tablo 3.3.2 Katılımcıların Ebeveynlerinin Eğitim Durumu	25
Tablo 3.3.3 Katılımcıların Ailelerinin Ortalama Aylık Gelir Durumu.....	25
Tablo 3.3.4 Katılımcıların Örgün Eğitim Sürecinde Aldıkları Müzik Eğitimine Göre Dağılımı.....	26
Tablo 3.3.5 Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Okulların Statü Durumu.....	26
Tablo 3.3.6 Öğrencilerin Yaygın Eğitim Kurumlarından Özel Ders Alma Durumları.....	27
Tablo 3.3.7 Katılımcıların Çevresinde Müzikle Uğraşan Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı.....	27
Tablo 3.3.8 Katılımcıların Gitar Dışında Enstrüman Çalma Durumu	28
Tablo 3.3.9 Katılımcılardan Gitar Dışında Enstrüman Çalanların Çaldıkları Enstrümanlara Göre Dağılımı	28
Tablo 4.1.1 Öğrencilerin Klasik Müzikle İlgili Tutumlarının Ortalama ve Standart Sapması.....	31

Tablo 4.1.2 Öğrencilerin Klasik Müzik İle İlgili Tutumlarına İlişkin Olumlu ve Olumsuz Ölçek Gruplarının Ortalama ve Standart Sapması	32
Tablo 4.1.3 Öğrencilerin Klasik Müziği Sevme Durumlarının Ortalama ve Standart Sapması	33
Tablo 4.2.1 Öğrencilerin Klasik Gitar ve Pop Gitara İlişkin Tutumlarının Ortalama ve Standart Sapmaları.....	33
Tablo 4.2.2 Öğrencilerin Klasik Gitarın Müzik Türlerine Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması.....	34
Tablo 4.2.3 Öğrencilerin Gitar Çalmayı Öğrenmek İsteme Durumları.....	35
Tablo 4.2.4 Öğrencilerin Klasik Gitarın Ülkemizde Yeterince Yaygın Olmamasının Olası Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması	36
Tablo 4.3.1 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Kullandıkları Gitar Çeşitlerinin Dağılımı.....	37
Tablo 4.3.2 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Gitarı Hangi Müzik Türünde Ne Sıklıkla Kullandıklarının Ortalama ve Standart Sapması	38
Tablo 4.3.3 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Gitarı Daha Çok Hangi Müzik Türünde Kullanmak İstediklerini Gösteren Tablo.....	39
Tablo 4.3.4 Öğrencilerin klasik gitar sanatçısı olarak nitelendirdikleri isimlerin dağılımı.....	39
Tablo 4.3.5 Öğrencilerin Gitarı Kullanma Maksatlarının Ortalama ve Standart Sapması	40

Tablo 4.4.1 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Dağılımı	41
Tablo 4.4.2 Öğrencilerin Gitar Eğitimi Alma Durumları	42
Tablo 4.4.3 Öğrencilerin Aldıkları Gitar Eğitiminin İçeriği.....	42
Tablo 4.4.4 Öğrencilerden Gitarla Çalınan Klasik Müzik Dinlemiş Olanlarla Dinlememiş Olanların Dağılımı.....	43
Tablo 4.4.5 Öğrencilerin Görüşlerine Göre Gitarın Müzik Türleri İçinde Kullanım Sıklıklarının Ortalama ve Standart Sapması.....	43
Tablo 4.4.6 Öğrencilerin Görüşlerine Göre Klasik Gitarın Müzik Türleri İçinde Kullanım Sıklıklarının Ortalama ve Standart	44
Tablo 4.4.7 Öğrencilerin “Klasik Gitar” Terimini Açıklayan Cümlelere İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması.....	45
Tablo 4.4.8 Öğrencilerden Bir Klasik Gitar Parçası İsmi Bilenlerin Ve Bilmeyenlerin Dağılımı.....	46
Tablo 4.4.9 Öğrencilerden Klasik Gitar Parçası İsmi Bildikleri Cevabı Verenlerin Yazdıkları Parça İsimlerinin Müzik Türlerine Göre Dağılımı.....	47
Tablo 4.4.10 Öğrencilerin Klasik Gitar Sanatçısı Olarak Nitelendirdikleri Kişilerin Dağılımı.....	47
Tablo 4.5.1 Öğrencilerin Gitarla Çalınan Klasik Müzik Dinleme Araçlarının Dağılımı	48
Tablo 4.5.2 Öğrencilerin Gitar Resitaline Gitme Sayılarının Dağılımı	49

Tablo 4.6.1 Öğrencilerin Türlere Göre Müzik Dinleme Sıklıklarının Ortalama ve Standart Sapması	50
Tablo 4.6.2 Öğrencilerin Türlere Göre Müzik Dinleme Sıklıkları İle Klasik Gitar Tanımlamalarına İlişkin Görüşlerinin Korelasyonları	51
Tablo 4.6.3 Öğrencilerin Müzik Türleri Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Ortalama ve Standart Sapması	52
Tablo 4.6.4 Öğrencilerin Müzik Türleri Hakkındaki Bilgi Düzeyleri İle Klasik Gitar Tanımlamalarına İlişkin Görüşlerinin Korelasyonları	53
Tablo 4.7.1 Öğrencilerden Gitar Eğitimi Almış ve Almamış Olanların Klasik Gitarın Müzik Türlerinde Kullanım Sıklıklarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması	54
Tablo 4.7.2 Klasik Gitar ve Pop Gitar Eğitimi İçerikli Ders Almış Olanların Klasik Gitarın Müzik Türleri İçindeki Kullanım Sıklıklarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması	54
Tablo 4.7.3 Öğrencilerin Klasik Gitar Eğitimi Almış Olanlarla Pop Gitar Eğitimi Almış Olanların Klasik Gitarı Tanımlama Durumlarının Ortalama ve Standart Sapması	55
Tablo 4.7.4 Klasik Gitar ve Pop Gitar Eğitimi Almış Olanların Klasik Gitarın Türkiye'deki Yaygınlığı İle İlgili Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması	56
Tablo 4.8.1 Öğrencilerin Aldıkları Örgün Müzik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyi Hakkındaki Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması	57
Tablo 4.8.2 Öğrencilerin Aldıkları Özel Müzik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyiyle İlgili Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması	58

BÖLÜM I

GİRİŞ

Gitar, gerek çok sesli müzik yapmaya elverişliliği, gerek eşlik çalgısı özelliği, gerekse taşınabilirliği ile diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çok yaygın bir enstrümandır. Fakat, gitarın klasik müzik içindeki kullanımının, ülkemizde yeterince tanındığını söylemek güçtür.

İncelediğimiz araştırmalardan da anlaşılmıştır ki, ülkemizdeki örgün eğitim kurumlarında verilen genel müzik eğitiminde, çalgı eğitimi yeterli düzeyde değildir. “Okul müzik eğitiminde, çalgı eğitime yönelik mevcut programlar incelendiğinde, klasik gitardan yararlanabilme şeklinin, çalgının taşıdığı avantajlar ve duyulan ilgi doğrultusunda ihtiyaca cevap vermekten çok uzakta gerçekleştiği görülmüştür” (Halvaşı, 1999:228). Bu duruma rağmen, gitarın halk arasında yaygın olmasında, pop müziğin ve (bu müzik türünün popüler olmasındaki etki gücüyle) medyanın büyük payı vardır.

Medyanın, küreselleşen dünyanın gelişmekte olan ülkelere etkisi büyüktür. Kökeni Amerikan caz ve blues müziğine dayanan pop müziğin, zaman içinde dünyanın büyük bir kesiminde popüler olmasında, radyo ve televizyon önemli rol oynamıştır.

Bugün ülkemizde de en çok dinlenen müzik türü olan pop müzik parçalarının başarı kriterlerinden en önemlisi, adından da anlaşıldığı gibi popüler olmasıdır. Bir parçanın popüler olabilmesi ise onu dinleyecek, diğer bir deyişle

tüketecek kitlenin beklentilerini karşılamasıyla mümkündür. Tüketicinin beklentileri, üretilen müziğin kalitesini belirlemektedir. Tüketicinin beklentilerinin belirleyicisi ise eğitim düzeyidir.

Ülkemizde ise örgün eğitim kurumlarında verilen müzik eğitiminin yeterli olduğunu söylemek güçtür. Dolayısıyla örgün müzik eğitimi içinde verilmesi gereken müziksel beğeni eğitimi de yetersiz kalmaktadır. Bu eksikliği ise yaygın eğitim kurum ve kuruluşları, özellikle de bu kuruluşlardan en etkilileri olan radyo ve televizyon kapatmaktadır. Özel radyo ve televizyon kuruluşlarının, yayınlayacakları müzikleri seçerken, sanatsal kaygıdan çok, ticari kaygılar göttüğü göz önüne alınırsa, halkın beğenisinin ticari kaygıyla onlara sunulan müzikler aracılığıyla geliştiği söylenebilir.

Özel televizyon ve radyo kuruluşlarının ayakta kalabilmeleri ekonomik güçlerine bağlı olduğu için ticari kaygı gütmeleri doğal karşılanabilir. Bununla birlikte halkın beğenisinin ticari kaygıdan uzak, sanatsal içerikle geliştirilebilmesi örgün eğitim kurumlarında verilen müzik eğitimiyle sağlanabilir.

Ülkemizin geçmişinde örgün müzik eğitime ilk olarak Osmanlı İmparatorluğu döneminde rastlanmaktadır. Bu dönemde ülke yöneticilerinin yetiştirildiği saray okullarında “Geleneksel Türk Sanat Müziği” üzerine dersler verilmeye başlanmıştır. (Uçan, 1994) Bugün ülkemizdeki örgün eğitim kurumlarında verilen müzik eğitiminde kullanılan çok sesli batı müziği sisteminin temelleri de yine Osmanlı döneminde atılmıştır.

Çok sesli batı müziğinin ülkemizdeki gelişiminin ardında, yaklaşık yüz seksen yıllık, kısa sayılmayacak bir geçmiş vardır. Türkiye’de klasik batı müziği ve klasik gitarın günümüzdeki durumunu objektif bir şekilde değerlendirebilmek için, önce bu geçmişi incelemekte fayda vardır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminin son yüzyılı içinde başlayan batılılaşma hareketiyle birlikte, yeni kurulan orduya eşlik etmek için bir boru takımı oluşturulmuş ve adına da “Muzıka-i Humayun” denmiştir. 1828’de İtalyan opera bestecisi Gaetano Donisetti’nin ağabeyi Guiseppe Donizetti’nin İstanbul’a gelmesiyle bu topluluk batılı anlamda, çok sesli müzik yapan bir orkestraya dönüştürülmüştür. İyi bir orkestra şefi ve aynı zamanda da iyi bir eğitimci olan Guiseppe Donizetti bu dönüşüm için tamamı Türk olan topluluk üyelerini Avrupa yöntemlerine göre eğitmiştir. Böylece Muzıka-i Humayun, aynı zamanda bir müzik okulu sıfatına da bürünmüş ve batı müziği sisteminin Türkiye’deki gelişiminin temelleri bu okulla birlikte atılmıştır. Bunu izleyen yıllar içinde Muzıka-i Humayun’un İstanbul’daki gelişimi devam etmiş, çok sesli besteler yapan Türk besteciler yetiştirilmiş, 1917 yılında yurt dışında çeşitli merkezlerde orkestra konserleri verilmiştir. (Say, 1998).

Takip eden buhranlı yıllardan sonra ülkemizin kurtuluş savaşı kazanılmış, medeni bir toplum ve devlet yapısının kurulması için Ulu Önder Atatürk’ün önderliğinde ulusalcı ve çağdaş bir kültür politikası benimsenmiştir. Bu kapsamda çeşitli kararlar alınmış ve uygulanmaya başlanmıştır.

“Atatürk’ün “Türk ulusal müziği” ne uzanan görüşü özetle şudur: Türk toplumu büyük, hızlı ve köklü bir değişim içindedir. “Osmanlı müziği” Türkiye Cumhuriyeti’ndeki bu büyük değişimleri dile getirebilecek (terennüm edebilecek) güçte değildir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, müzikte değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bize yeni bir müzik gereklidir. Bu müzik özünü halk müziğinden alan çok sesli bir müzik olacaktır. Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleşileri toplamak, onları, bir gün (an) önce genel son müzik kurallarına göre işlemek gerekir. Türk ulusal müziği ancak bu yolla yükselebilir, evrensel müzikte yerini alabilir” (Uçan,1994:39).

Bu öngörüyle 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Yasası çıkarılarak, çağdaş eğitim ve öğretim ilkeleri bütünleştirilmiş ve uygulama alanına geçilmiştir. Takip eden yıllarda besteci, virtüöz ve müzik eğitimcisi olarak dönmek üzere, yetenekli gençler Avrupa’nın başlıca müzik okullarına burslu olarak gönderilmiş ve bu kişiler

yurda döndüklerinde devlet tarafından kurulmuş çeşitli sanat kurumlarında ve müzik öğretmenleri yetiştiren Musiki Muallim Mektebi'nde görev almış, bu arada tam da hedeflendiği gibi özünü halk müziğinden alan çok sesli besteler üretmişlerdir. Üretilen besteler yeni kurulan Cumhurbaşkanlığı Orkestrası'nın verdiği konserlerle seslendirilmiş, bu konserler radyo aracılığıyla yurda aktarılmıştır. 1932 yılında bu kültürel hareketin yaygınlaşması ve benimsenmesi amacıyla Halkevleri kurulmuştur.

1940'lı yıllarda, ikinci dünya savaşının tüm dünyadaki olumsuz etkileri Türkiye'de de hissedilmiş, sonrasında ülkenin girdiği ekonomik darboğazlar ve politik çalkantılar ilerlemeyi durdurmasa da aksaklıklara neden olmuştur.

1940' ta kabul edilen Köy Enstitüleri Kanunuyla köylerde bölgesel ihtiyaca göre eğitim verebilecek öğretmenler yetiştirilmeye başlanmıştır. 1942' de "Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü" açılmış ve burada müzik öğretmenleri yetiştirilmek üzere öğretime başlanmıştır. Fakat 1947' de çıkarılan 6234 sayılı yasa ile köy enstitüleri (Théma Larousse,1993 cilt.1:258), 1951' de çıkarılan 5830 sayılı yasa ile de halk evleri (Büyük Larousse, ty cilt.10:4978) kapatılmıştır.

O yıllardan günümüze kadar çeşitli müzik kurumları kurulmuş, besteci ve icracılarımız yurt içi ve yurt dışında başarılarla imza atmışlardır. Üstün yetenekli çocukların yurt dışında eğitim görebilmeleri için özel yasa çıkarılmıştır. Fakat geleneksel müziğin makamsal, tek sesli ve komalı seslerine alışkın olan halkımızın çok sesli müziği tanıma süreci daha çok radyo ile hız kazanmıştır. "Devletin katkısı açısından bakıldığında, çok sesli müziğin yaygınlaştırılması alanında en etkili iletişim aracı "radyo" olmuştur. 1926'da kurulan İstanbul radyosunun yanı sıra, 1938'den beri ülkenin her köşesinden dinlenebilen Ankara Radyosu, kurduğu topluluklarla çok sesli müzik yayınına desteklemiştir" (Say, 1998:37).

Fakat radyodan çok sesli olarak klasik müziğin yanında o dönemde batıda popüler olmuş bir tür olan "tango" eserleri de yayınlanmıştır. Böylece günümüz "pop müzik" kültürünün temelleri cumhuriyetin ilk kırk yılında radyo aracılığıyla

atılmıştır. “Bu dönemde batıda geçerli olan ‘tango’ kentlerdeki belli bir kesimin gündelik yaşamına girmiş, radyo ve plaklar aracılığıyla yaygınlaşmıştır” (Say, 1998).

Pop müziğin ülkemizdeki gelişimine geçmeden önce kelime anlamını ve bu müzik türünün batıdaki gelişimini incelemekte fayda vardır.

“Popüler”in günümüzde kullanıldığı biçimiyle iki temel tanımı vardır. Hakim olan birinci tanımında popüler “yaygın olarak beğenilen, tüketilen” anlamına geliyor. İkinci tanımda ise, kaynağı 18. yüzyıla kadar dayandırılan ve halkın beğendiği, yaptığı her şeyi kapsayan bir sözcük olarak kullanılıyor. (Özbek,2003:81).

Her iki tanımda da ortak olan nokta, popülerliğin olabilmesi için bir kitlenin gerektiğidir. Birinci tanımda tüketilecek olan ürünün popülerliği yaygınlığıyla ölçülürken, ikinci tanımda “halk”, yani bir topluluğunun, yaptığı ya da tükettiği şeyler, popüler olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla “popüler müzik”de en sınırlı tanımıyla bir kitle tarafından beğenilen, tüketilen ve icra edilen bir müzik türüdür. Müzik ansiklopedisinde de pop müziğin tanımı şu şekilde yapılmıştır:

Pop terimi batı dillerinden birçok dile geçerek, “geniş toplum kitleleri tarafından benimsenen” anlamındaki “popüler”in kısaltılmışıdır. Yüzyılımızın ikinci yarısında gündelik yaşam diline girmiştir. Terimin bir sanatsal stil ya da müzik etkinliği biçimini belirleyen sıfat olarak kullanımı, 1960’lı yıllarda başlamıştır. Önce plastik ve dekoratif sanatlarda “pop art” deyimini, belli bir anlatım biçimini tanımlamıştır. 1970’li yıllarda ise bazı müzik etkinliklerinin ve anlatım tarzlarının belirlediği bir tür için kullanılmıştır. Türkçe’de özellikle 1980’li yıllarda “pop müzik” ya da “pop müziği” deyimleri yerleşmiştir. (Müzik Ansiklopedisi,1985:1038).

Say’ın “Türkiye’nin Müzik Atlası” kitabında ise pop müzikle ilgili şu açıklamalar yapılmıştır:

Popüler müzikler dünyanın her yerinde “eğlence müziği” eğilimi taşır. Bu yüzden popüler müzikte ticari amacın olması doğaldır. Ancak bu gerçek “pop”un bütünüyle müzikal değerden

yoksun bulunduğu anlamına gelmez. Müzikte kaliteyi belirleyen, tür ya da formlar değil, “müzikal cevher”dir. (Say,1998:37).

Yapılan tanımlamalara göre incelenecek olursa, dünyanın her bölgesinin farklı ve kendine özgü popüler müzikleri olduğu düşünülebilir. Fakat popüler olan müzikleri, ulaştığı kitlelerin büyüklüklerine göre sınıflandırıp eleme yöntemine gidersek, elimizde, ekonomik gücü yüksek ve sanayisi çok gelişmiş ülkelerde popüler olmuş ve neredeyse tüm dünyaya yayılmış müzik türleri kalır. Ve bu ülkelerin başında da Amerika gelir.

Amerikan popüler müziğinin kökeni, köle olarak getirilen Afrikalıların kendi aralarında yaptıkları Blues müziğe dayanır. Blues müzik, tutsaklığın sona ermesinden sonra yayılmış, bir süre sonra Avrupa’dan gelen piyano ve askeri bandedadaki ritim çalgılarının ve o döneme kadar icra edilen diğer müzik türlerinin kaynaşmasıyla “Caz müzik” ortaya çıkmış ve siyah ırkla bütünleşmiş bir müzik türü olarak tanınmıştır.(Yener,ty).

Blues ve caz müzikten sonra 1920’li yıllarda bir zenci müziği olarak çıkan rhythm and blues daha sonra rock and roll olarak hem beyaz hem de siyah ırka hitap eden bir müzik türü olarak popüler olmuştur.

II. Dünya savaşının sıkıntılı yılları sonrasında Amerika’da hızla gelişen ekonomi ve artan refah düzeyiyle birlikte genç nüfus arasında eğlence talebi artmıştır. O yıllarda bir Amerikan plak şirketinin patronu şu sözleri sarf etmiştir: “Bana Siyahlar gibi şarkı söyleyen bir Beyaz verin, bir milyon dolar kazanayım.” Sam Philips,1954. (Dister,ty).

Aynı plak şirketi bu arayış içindeyken elinde gitarıyla “Rock and Roll”un gelecekteki beyaz temsilcisi Elvis Presley’i keşfetmiş ve ilk plaklarını piyasaya çıkarmıştır. Bu plaktan sonra ortaya koyduğu müziklerle Elvis Presley günümüzde de hala anılan bir “pop star” olmuştur.

“Rock and Roll” müziği Amerika’dan sonra sinema, radyo ve plaklar aracılığıyla Avrupa ülkelerine de yayılmıştır. Alain Dister’in “Rock Çağı” adlı kitabında bu durum bir paragrafta özetle şöyle açıklanmıştır:

“Rock’n roll 1956’dan itibaren Avrupa’da büyük bir başarı elde etti. Başlıca mecrası, juke-box denen müzik dolabı ve sinemaydı, bunlardan Elvis Presley’in ilk filmleri ‘King Creole’ ve ‘Jailhouse Rock’ anılmaya değer olan örneklerden birkaçıdır. NATO’ya bağlı Amerikan üsleri, içleri cömertçe doldurulmuş ordu mağazaları ve radyo istasyonlarıyla rock’n roll’u bulundukları bölgeye yayıyorlardı. Bu ülkelerin başında, zeminin daha elverişli olduğu İngiltere geliyordu: Ortak bir dil, isyan işaretleriyle dolu bir kültüre açık ve kulüp ruhuna benzer güçlü bir kimliğe sahip proleter bir nüfus. Bu ortamda yeni bir kişilik doğacaktı: Rocker.”(Dister,ty).

1960’lı yılların başları, başka bir özellikle daha dikkat çekmektedir: Bu dönemde “grup” kavramı güçlenmeye başlamıştır. Aralarında “The Platters” ve “The Coasters” gibi grupların bulunduğu zenci vokal toplulukları başı çekmiştir. “The Crickets” gibi hem çalan ve hem de söyleyen grup kurma düşüncesi (İngiliz rock grubu) “The Beatles” ve benzeri toplulukların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Yine bu dönem, elektro ve bas gitarların gelişmesine sahne olmuştur. (Müzik Ansiklopedisi,1985:1040).

O yıllardan günümüze rock müzik hızla yaygınlaşmış, bu müzik türüyle başlayan eğlence geleneği başka tür ve alt türlerle de devam ettirilmiştir. 1960’lardan itibaren de bu geleneği simgeleyen müzik türlerine genel olarak “Pop müzik” denmiştir.

“Pop müzik” türleri “Blues” ve Caz”dan sonra “Müzik Ansiklopedisi”nde (1985) şu şekilde sıralanmıştır: Rhythm and Blues, Funk, Soul, Country, Disco, Reggae, Heavy Metal, Folk Rock, Soft Rock, Hard Rock, Progressive Rock, Psychedelic Rock, Electronic Rock, Literary Rock, Jazz Rock, Punk Rock. (Müzik Ansiklopedisi, 1985)

Ülkemizde ise pop müzik radyolarda yayınlanan tangolardan sonra özellikle 1950 ile 1960 yılları arasında hız kazanmıştır. Bu yıllarda batıda söylenen pop şarkıları Türk şarkıcılar tarafından orijinal dilinde söylenmeye başlamış, sonraları bu şarkılara Türkçe sözler yazılmaya başlanmıştır. Takip eden yıllarda batıdaki gibi pop grupları kurulmuş, bu gruplar geleneksel halk müziği kaynaklarını kullanarak Türkiye’deki pop müzikte yeni bir sayfa açmışlardır.

Gerek batıda, gerek Türkiye’de olsun pop müzik içinde kullanılan en temel enstrüman gitar olmuştur. Hem armonik eşlik imkanıyla, hem ritimsel eşlik imkanıyla, hem de solo ezgileri çalmaya imkan vermesi sayesinde gitar başka hiçbir enstrümana ihtiyaç duymadan çok yönlü müzik yapmaya imkan vermektedir. Bununla birlikte, gitarın pop müzik içindeki çalım üslubu, klasik gitara nispeten, kolay öğrenilirliği ve çalınırılığıyla amatör müzik yapmak isteyenlere imkan tanımaktadır.

Gitarın değişik müzik türlerinde farklı kullanım şekilleri ve farklı çalım üslupları vardır. Bu kullanım şekilleri ve üsluplar, gitarın geçmişten gelen gelişim sürecinde icracıların beklenti ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir.

İlk çağlardan beri Sümerliler, Eski Mısırlılar, Asurlar, Babilliler, Yunanlılar ve Romalılarda rastlanan ‘Lut’ diğer ismiyle ‘Lavta’ gitarın öncüsü olarak bilinen enstrümanlardan biridir. “Armut şekilli gövdesi ve bombeli sırtı ile lavta Araplara ait “ud”un akrabasıdır” (Chapman, 1999). Araplar tarafından geliştirilen lavta yine Araplar yoluyla Avrupa’ya geçmiştir. 16. yüzyılın ikinci yarısıyla 17. yüzyılın ikinci yarısı arasındaki dönem lavtanın en parlak yıllarını oluşturur. Lavta bu dönemde tüm Avrupa’da eşlik ve kompozisyon amacıyla kullanılmıştır.

“Gitara benzer enstrümanlar 12. ve 13. yüzyıl Fransa ve İspanya katedrallerindeki kabartmalarda da görülmüştür. Bu enstrümanlar İspanya’da guitarra morisca ve guitarra latina olarak iki ayrı adla bilinmektedir.”(Yöndem,2003). Şekil itibariyle bu iki enstrüman birbirinden farklılıklar göstermektedir. “Guitarra moriscanın gövdesi ovaldir ve üzerinde birçok ses deliği bulunmaktadır. Guitarra

latinanın ise gövdesi iki yandan içeri doğru kıvrımlıdır ve gitarlara has yassı yapısı ile vihuelaya da benzeyen çalgılar genellikle bu isimle anılmıştır. Zamanla gitarra morisca, lavta türüne doğru gelişerek, mandoa veya mandola adını almış, gitarra latina ise vihuela de plactro adlı çalgıya dönüşmeye başlamıştır.” (Yöndem,2003).

16. ve 17. yüzyıllarda gitarın ilk hallerinden daha üstün olduğu düşünülen vihuela için çok sayıda eser yazılmıştır. “Gitara benzeyen büyük bir gövdesi ve düz bir sırtı vardır. İlk lavtalarda olduğu gibi çiftler halinde sıralanmış on iki tel G (sol)- C (do)- F (fa)- A (la)- D (re)- G (sol) notalarına akortlanmıştır.” (Chapman, 1999). Vihuela günümüzdeki gitarın evrim sürecindeki son basamaklardandır. “Gitarın gelişimi 17. yüzyılda vihuelanın ortadan kalkmasına neden olmuştur.”

“Gitar için müzik içeren ilk kitapların tarihi 16. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Bu kitaplarda her üç veya dört teli de ünison bir biçimde akort edilen çiftlerden oluşmak üzere dört telli bir gitardan söz edilmektedir” (Chapman, 1999). Bu gitarda en alt tel bazen bir oktavlık bir aralıkla akort edilirken, en üst tel çoğunlukla tektir. “16. yüzyılda beş telli gitarlar da ortaya çıkmıştır” (Chapman, 1999).

“Gitar büyük zaferine 17. yüzyılda ulaşmıştır. Bu durum o yüzyıldan günümüze kadar gelmiş çok sayıdaki gitar bestelerinden anlaşılmaktadır. 17. yüzyılda gitar, kralların saraylarına, zengin ailelerin salonlarına girmiş, sosyetenin geniş kitlelerine hitap etmeye başlamıştır” (Elmas, 1994). Bu dönemde gitar için beste yapanların, gitar yapımcılarının ve gitaristlerin sayısı da artmıştır.

“17. yüzyılın ikinci yarısında tanınmış motifler üzerine çeşitli varyasyonlar ortaya çıkmıştır. Pek çok besteci kendi yarattıklarından çok opera ariyalarını ve piyano parçalarını gitara uygulamıştır(Elmas,1994). Gitar bu dönemde halkın, şairlerin, sanatçıların ve çeşitli müzisyenlerin çalgısı olmuştur. “Gitarın yumuşak, hassas, ince ve duygulu tonları, bir şarkıya eşlik etme imkanı ve rahat çalınışı ona olan ilgiyi ve hevesi teşvik etmiştir” (Elmas, 1994).

Gitarın gelişimi daha sonraki yıllarda da devam etmiş ve beşinci telden sonra altıncı tel eklenmiştir.

18. yüzyıl boyunca, piyano ve diğer tuşlu çalgıların yaygınlığı gitarın popülerliğini negatif yönde etkilemiştir. “Bununla birlikte, hem teknik gelişmeler hem de eğitimci ve besteci kimliğiyle ortaya çıkan yeni nesil virtüöz icracılar, gitarın 18. yüzyılın sonları ile 19. yüzyılın başlarında yeniden eski gücüne kavuşması için gerekli alt yapıyı oluşturmuşlardır” (Chapman, 1999). Bu dönemde çift tel yerine tek tel kullanılmaya başlanması daha zor parçaların çalınmasına olanak sağlamıştır.

19. yüzyılda yeni gitarlar, yeni yetişen gitaristlere birtakım avantajlar sağlamıştır. Altıncı telin “mi” ye akort edilmesi, enstrümanın akordunda bir simetri yaratmış ve akor seslendirilmesi şansını arttırmıştır. “Böylece modern standart gitar akordu E (mi), A (la), D (re), g (sol), b (si), e (mi) olarak kesinleşmiştir. Günümüzde kullanılan akort da budur” (Elmas, 1994).

“Gitarla çalınan İspanyol “flamenko” müziği bu dönemde önem kazanmış, bununla birlikte 19. yüzyıldan önce de halk enstrümanı olarak kullanılmıştır” (Chapman, 1999).

Gitarın 19. yüzyıla kadar olan gelişimini inceledikten sonra klasik müzik içindeki gelişimini de ayrıca incelemekte fayda vardır. Fakat bunun için öncelikle klasik müziğin kısa bir tanımını yapmak gerekir.

Ansiklopedik Müzik Sözlüğü’nde (2003) “Klasik müzik” teriminin iki türlü açıklaması ve anlamı vardır.

1. “Barok çağ sonu (1750) ile Romantik çağ başları (1830’lar) arasında yaşayan Mozart, Haydn, Beethoven gibi besteciler zamanındaki müziğe verilen ad” (Aktüze, 2003:294).

2. “Genelde Rönesans, Barok, Rokoko (Galant), Klasik, Romantik, Çağdaş gibi tüm çağları kapsayan ve hafif, folklor gibi müziklerin karşıtı olan ciddi sanat müziğine verilen ad” (Aktüze, 2003:294).

Bu araştırmada kullanılan “klasik müzik” teriminin anlamı ise bunlardan ikincisidir.

Yani “klasik gitar” terimi de Rönesans, Barok, Rokoko, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemleri içine alan, batı müziği sistemine dayalı çok sesli sanat müziği içinde kullanılan gitarı ifade eder. Dolayısıyla “klasik gitar müziği” de bu dönemler içinde yapılmış ve günümüzde de yeni icracı ve bestecilerle repertuarı genişletilen müzik türünü ifade eder.

“Klasik gitar 18. yüzyılda bazı önemli besteciler sayesinde gelişmeye başlamıştır. Dionisio Aguado, Mauro Giulliani ve Fernando Sor gibi sanatçılar belirgin bir teknik virtüözite gerektiren müzik eserleri üretmişlerdir” (Chapman, 1999).

19. yüzyıl boyunca gitar popülerliğini arttırmış, yeni çalım teknikleri geliştirilmiş ve repertuarına yeni parçalar eklenmiştir. İspanyol besteci ve gitarist Fransisco Tarrega hem icracı hem de eğitimci olarak o güne kadar klasik müzik içinde bestelenmiş birçok eseri gitara uyarlamıştır. Tarrega, klasik gitar müziğinin bugün bildiğimiz haliyle kurulmasını sağlayan bir grup icracıyı da etkilemiştir.

“Tarrega, adını, eğitim metodunu ve eserlerini tüm dünyaya tanıttacak yeni bir gitarist kuşağı yetiştirmiştir. Daniel Fortea (1878-1953), Domingo Prat (1886-1944), Emilio Pujol (1886-1980), Miguel Llobet (1878-1938) onun öğrencileridir” (Elmas,1994).

Klasik müzik içinde gerek yapısal gerek teknik açıdan gelişen gitar 20. yüzyıla gelindiğinde ilerde pop müzik olarak anılacak olan müzik türlerinde

kullanılmaya başlanmış ve ses düzeyinin büyük gruplara erişebilmesi için yapısal değişiklikler yapılmış, elektrik donanımları eklenmiştir.

Gitarın Türkiye’de tanınması daha çok pop müzikle olmuştur. Tampereman ses sistemine göre perdelenmiş gitar, geleneksel müziklerimizdeki makamsal dizilerdeki komalı seslere uymadığı için doğal bir geçiş ve yayılma imkanı bulamamıştır. Cumhuriyet döneminde atılan adımlar gitarın ülkemizde de tanınması ve gelişebilmesi için zemin hazırlamıştır.

Türkiye’de gitar başlangıçta pop müzikte kullanımıyla tanınmıştır. Elmas bu durumu “Sorularla Gitar” adlı kitabında şöyle aktarmıştır:

“Türkiye’de gitar önceleri sadece eğlence müziğinde kullanılan bir çalgı olmuş, daha sonra az sayıda da olsa konser vermeye gelen yabancı gitaristler, radyo yayınları, çeşitli vesilelerle yurtdışına gidip gelen müziğe yatkın kişilerin getirdiği plak ve notalar, klasik gitarın ülkemizde yaygınlaşmasına neden olmuştur”(Elmas, 1994).

Bundan da anlaşılmaktadır ki klasik gitarın ülkemizdeki tanıtımı yine yaygın eğitim organlarıyla mümkün olmuştur. 1930’lu yıllarda Türkiye’deki bilinen ilk gitar hocası olarak Andrea Paleologos’un (1911-1997) İstanbul’da verdiği çeşitli konserler ve dersler aracılığıyla klasik gitarın ülkemizdeki temelleri atılmıştır. Bununla birlikte bazı bestecilerimizin klasik gitar için besteledikleri eserler de olmuştur. Türk beşlerinden Cemal Reşit Rey (1904-1985) gitar için bir konçerto (1978), aynı kuşaktan Ekrem Zeki Ün (1910-1987) iki gitar için bir oda müziği parçası (1982) bestelemiştir. “Ayrıca Ziya Aydıntan Ankara’da “Gitar Sevenler Derneği” adı altında bir dernek kurmuş ve üç kitaptan oluşan bir klasik gitar metodu serisi yayınlamıştır”(Elmas,1994)..

1977’de Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’nda, 1983’te de Marmara Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü’nde klasik gitar eğitimi verilmeye başlanması da Türkiye’de klasik gitar eğitiminin örgün eğitim kurumları aracılığıyla

bilinçli, sistemli bir şekilde gelişmesini sağlamış ve yaygınlaşmasına destek olmuştur.

Tüm bu gelişmelerin tarihlerine bakıldığında ülkemizde klasik gitarın 1970'lerde yaygınlaşmaya başladığı görülür. Bununla birlikte günümüze kadar yaygınlığı artsa da klasik gitar müziği ve çalım üslubu ülkemizde yeterince tanınmamaktadır.

Ülkemizde gitar çalım üsluplarından belli iki şekli daha çok ilgi görmektedir. Bunlar gitarın pop müzik içinde kullanılış şekilleri olan armonik-ritimsel eşlik ve tek sesli melodik çalma üsluplarıdır.

Armonik-ritimsel eşlik üslubunda belli başlı akor kalıpları kullanılır. Bu akorlar tüm tellere birden ritimsel olarak vurularak ya da tek tek çekilerek (arpej) seslendirilir. Sol el parmakları kalıp hareketlerle bu akorlara uygun seslerin bulunduğu, tellere ve perdelere basar. Sağ el ise tüm tellere vurarak akoru çeşitli ritimlerle seslendirir ya da “p,i,m,a” parmaklarıyla telleri sıralı olarak (arpej) çeker.

İkinci üslup olan melodik çalma tekniği ise, akorlarla çalım şekline nispeten biraz daha komplekstir. Melodik çalım şekli, tek sesli çalım şeklidir. Bu üslupta hem sağ el, hem sol el daha aktiftir. Sol el, solo ezginin oluşması için gereken perdeye ve tele sırası geldikçe, ilgili parmakları kullanarak basar ve sağ el de “p,i,m,a” parmaklarından biriyle ya da diğer bir teknik aracı olan penayla, ilgili tele tek sesli ezgiyi oluşturan tartımlar ile vurur.

Gitarın yukarıdaki üsluplarla çalım şekli, klasik gitar çalım şekline nispeten çok daha kolay ve öğrenim süreci de aynı oranda daha kısadır. Klasik gitarda ise çalım üslubu açısından hem sol el parmakları hem de sağ el parmakları çok daha aktiftir.

Klasik gitar müziği armonik kurallara göre iç içe geçmiş ezgiler bütününden oluşur. Bu şekilde çok sesli bir ezgiyi çalabilmek için hem sağ el parmaklarının hem

de sol el parmaklarının tümü aynı anda karmaşık bir sistemle kullanılır. Böyle bir çalım yetisine ulaşmak için de düzenli, disiplinli ve nispeten uzun bir öğrenim süreci gerekir. Dolayısıyla klasik gitar eğitimi alacak kişi sabırlı olmak zorundadır. Bu sabrın kaynağı da ancak sevgi ve istek olabilir. Klasik gitar öğrenecek kişi klasik müziği sevmeli ve onu icra etmek istemelidir. Fakat klasik müzik adeta bir dildir ve bu dili anlamak için de eğitim şarttır.

Başka bir yönden bakılırsa diğer enstrümanlara nispeten daha kolay temin edilebilirliği, popülerliği, taşınabilirliği, çok yönlü kullanım imkanı ile gitar; Atatürk'ün söylediği gibi özünü halk müziğinden alan çok sesli müziğin, (klasik müzik çerçevesinde) gelişmesi misyonuna çok uygun bir çalgıdır. Günümüzde, halk şarkıları çağdaş bestecilerimiz tarafından klasik gitara uyarlanmakta, icra edilmekte fakat halk tarafından yeterince bilinmemektedir. Bu yüzden klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımı ve çalım üslubu ile ilgili teknik bilgileri mümkün olduğunca disiplinli bir şekilde ülkenin her tarafında başta örgün eğitim kurumları olmak üzere tüm eğitim kurum ve kuruluşlarında vermek ve bu tür müzikleri tanıtarak toplumsal bir beğeni düzeyine ulaşmak şarttır.

Bu noktada eklemek gerekir ki “klasik gitar” terimi ülkemizde iki şekilde kullanılmaktadır. Bunlardan birincisi; sadece gitarın yapısal olarak biçimini, çeşidini ifade etmekte, ikincisi ise hem çeşidini hem de çalım üslubunu ifade etmektedir. Klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımından haberdar olanlar ya da bu yönde eğitim alanlar, bu terimi hem şekilsel hem de çalım üslubunu tarif eden içerikte kullanmakta, diğerleri ise sadece biçimsel içerikte kullanmaktadırlar.

Gitarın pop müzik içindeki kullanılışı ve çalım üslubunu ifade etmek için son zamanlarda kullanılan “pop gitar” terimi iki çalım üslubu arasındaki farkın yeterince bilinmemesi dolayısıyla henüz işlevini tam olarak yerine getirememektedir.

Adından da anlaşıldığı gibi pop (popüler) müziğin yaygınlığı klasik müziğe oranla daha fazladır. Dolayısı ile pop gitar çalanların sayısının da klasik gitar

alanlara oranla daha fazla olduğu varsayılabilir. Fakat bu konuda ülkemizde yapılmış bilimsel bir araştırma yoktur.

Tüm bu soruların cevaplanabilmesi için, gitar çalmak isteyenlerin tercihlerini yaparken her iki müzik türü hakkında ne derece bilgili oldukları ve gitarın bu müzik türleri içindeki kullanımından ne derece haberdar oldukları belirlenmelidir. Bu konuda eğitim kurum ve kuruluşlarından kaynaklanan eksiklikler varsa ortaya konmalıdır.

1.1 Problem

Muğla niversitesi ğrencilerinin “klasik gitar” hakkındaki bilgi ve tutumları.

1.2 Alt Problemler

Bu araştırmada problem cümlesini çözmek amacıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Öğrencilerin, klasik müzikle ilgili tutumları ne yöndedir?
2. Öğrencilerin klasik gitar ve pop gitarla ilgili tutumları ne yöndedir?
3. Öğrencilerden gitar çalan ve çalmak isteyenlerin gitar eşitleri ve kullanım amaçlarıyla ilgili tercihleri ne yöndedir.

4. Öğrencilerin, klasik gitarın, klasik müzik içinde kullanımına ilişkin bilgileri ne durumdadır?

5. Öğrencilerin klasik gitar müziği dinleme kaynaklarına ulaşma durumları nasıldır?

6. Öğrencilerin müzik türlerine ilişkin tercihleri ve bilgileri ile klasik gitar bilgileri arasında ilişki var mıdır?

7. Öğrencilerden klasik gitar eğitimi almış olanlar ile pop gitar eğitimi almış olanların, klasik gitarla ilgili bilgi ve tutumlarında farklılık var mıdır?

8. Öğrenciler örgün ve özel eğitim kurumlarından aldıkları genel müzik eğitimini ne derece yeterli bulmaktadırlar?

1.3 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinin klasik gitar hakkındaki bilgi ve tutumlarını belirlemek, bu bilgi ve tutumları belirleyen unsurları ortaya koymak ve klasik gitarın ülkemizdeki gelişimine katkıda bulunmaktır.

1.4 Araştırmanın Önemi

Bu araştırma Türkiye’de klasik gitarın, klasik müzik içindeki kullanımının yaygınlaştırılabilmesi için gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutması açısından önem arz etmektedir.

1.5 Sayıtlar

Bu araştırmada;

1.5.1 seçilen araştırma yönteminin araştırma için geçerli ve güvenilir olduğu,

1.5.2 ulaşılan verilerin geçerlilik, güvenilirlik derecesinin yüksek olduğu,

1.5.3 ankette sorulan sorulara verilen cevapların gerçeği yansıttığı,

1.5.4 kullanılan çözümlleme yöntemlerinin, verilerin yapısına ve araştırmanın amaçlarına uygun olduğu temel sayıtlarından yola çıkılmıştır.

1.6 Sınırlılıklar

2005-2006 Öğretim yılında Muğla niversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerden mesleki müzik eğitimi alanlar dışındaki öğrenciler ile sınırlıdır.

Araştırma içeriğindeki müzik türleri Türkiye'deki geleneksel ve batı kökenli temel türlerle (Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Klasik Müzik, Pop Müzik) sınırlıdır.

Araştırma içeriğindeki “pop müzik” türleri batı kökenli çeşitlerle sınırlıdır.

1.7 Tanımlar

Akor : “Aynı anda duyulan ya da duyurma işlevinde olan üç ya da daha fazla sesin birleşimi.” (Say,2005).

Arpej : “Kırılarak seslendirilen akor. İtalyanca arpa sözcüğünden gelir: Bir akorun seslerini arp çalar gibi birbiri ardı sıra hızla seslendirme.” (Say,2005).

Diatonik: “Belirli ve değişmez niteliği olan bir dizi cinsi. Diatonik dizi, bir oktav içinde iki yarım perdenin yer aldığı iki tam perde grubundan oluşur.” (Say,2005).

Gitar: “Dünyanın birçok bölgesinde yaygın biçimde kullanılan telli bir çalgı. Klasik, geleneksel ve popüler bütün müzik tür ve çeşitlerinde yer almasının yanı sıra, kendine özgü sıcak ses renginin etkileyici özelliğinden ve pratik olmasından ötürü, sadece profesyonellerin değil, amatörlerin de geniş ilgi gösterdiği melodik ve armonik bir çalgıdır.” (Say,2005)

Klasik Gitar: “Klasik gitarın 6 teli vardır. Uzunluğu 65-66 santim olan telleri, mi, la, re, sol, si, mi perdelerine akort edilir. Ses genişliği üç buçuk oktavdır. Eskiden barsak ya da ipekten yapılan telleri, 1946 yılından beri naylona dönüşmüştür.” (Say,2005).

Akustik Gitar: “Çelik telli akustik gitarlar ilk olarak 19. yüzyılda Amerika’da ortaya çıkmıştır. Bu dönemde, Avrupa geleneklerinden yola çıkarak yeni bir tür akustik gitar imal eden pek çok Amerikan üreticisi vardı. Çelik teller 1860 ile 1900 arasında yaygınlaşmış, 1930’larda ise standart bir aksam haline gelmiştir. Günümüzde üretilen akustik gitarlar boynuzlu ve elektro akustik modeller gibi pek çok biçimde karşımıza çıkmaktadır.” (Chapman, 1993).

Elektrik (Elektro) Gitar: “Elektronik ses sistemiyle desteklenmiş gitar, ya da gitar benzeri elektronik bir çalgı. Dilimizde elektro gitar. Elektrik titreşimlerin genlik ve güç bakımından çok şiddetlendirilerek yayınlanması temelinden hareketle yapılmış bu çalgının iki tipi vardır: “Elektro akustik” ve “Solid body”.” (Say,2005).

Bas (Electric bass) Gitar: “Leo Fender’in icat ettiği, kontrabas sesi üreten elektrikli bas gitar. Türkçe’de “Elektro bas gitar”. Kontrabasta olduğu gibi, Mi, La, Re ve Sol’a akort edilmiş dört teli vardır. 1950’li yıllardan başlayarak rock müzikte, daha sonra caz müziğinde kullanılır.” (Say,2005).

Konçerto : “Uluslar arası sanat müziğinde solo çalgı(lar) ve orkestra için, ,k, temalı sonat formunda yazılan etkileyici, görkemli eser biçimi.” (Say,2005).

Makam : “Sesleri ve ses dizileri eşit olmayan aralıklardan oluşan dizi, Bu dizilerdeki en küçük aralığa “koma” adı verilir.” (Say,2005).

Melodik: “(1) Ezgisel; bir müzik eserinin ezgi yönüyle ilgili olan. (2) Seslendirme hevesi yaratan, hoş, kolay anlaşılır ezgi çizgilerini nitelemek için kullanılan terim.” (Say,2005)

Oktav: “Sekizli aralık. Sekiz perdeden oluşan diatonik dizinin ilk ve son perdesi arasındaki aralığın adı.” (Say,2005).

Solo : “Ses ya da çalgı müziğinde tek seslendirici için yazılmış eser ya da eser içindeki bölüm.” (Say,2005).

Ünison: “Bir müzik eserinde, bütün parti ya da seslerin birli ya da sekizli aralıkta paralel hareket etmesi. İnce ya da kalın, aynı perdenin duyurulması: Adı ve sesi bir olan, hatta olanaklı ise oktav birlikteliğine bile yer vermekten kaçınan ancak ses rengi birleşiminde hoşgörölü kalınabilen iki ya da daha fazla perdenin aynı zamanda duyurulması.” (Say,2005).

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

İçerikleri itibariyle yaptığımız araştırmanın amacıyla ortak yönleri olan çeşitli tez çalışmaları aşağıda tanıtılmıştır.

HALVAŞI (1999), Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu “Ülkemiz Müzik Eğitiminde Klasik Gitar” başlıklı doktora tezinde gitarın müzik eğitimindeki yeri ve sağlayacağı katkıları araştırmıştır. Araştırmada müzik eğitimi bir bütün olarak düşünülürken, “genel”, “amatör” ve “mesleki” olarak üç grupta incelenmiştir.

Araştırma sonucunda ülkemizde klasik gitara karşı büyük ilgi olduğu, kullanışlılığı ve kolay temin edilebilirliği sayesinde diğer enstrümanlardan daha avantajlı olduğu, buna rağmen ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki okul müzik eğitiminde gitardan yeteri kadar faydalanılmadığı ortaya konmuştur.

USLU (1998), Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu “Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi” başlıklı doktora tezinde kaynak taraması ve anket uygulama yoluyla elde ettiği verilerle Türkiye’de çalgı eğitiminin gerekliliğini vurgulamış, bu konuda ilerleme kaydedebilmek için örgün ve yaygın eğitim kurumlarının ne derece önemli olduğunu ve medyanın üstüne düşen görevleri ortaya koymuştur.

YÖNDEM (1992), İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde hazırladığı “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Anadal Gitar Eğitimi Nasıl Olmalıdır” başlıklı yüksek lisans tezinde müzik eğitimi bölümlerinde gitar

eğitiminin gerekliliğini ve öğretmenlik için gitar ile ilgili bilgilerin öğrencilere özenle öğretilmesi gerektiğini vurgulamış, anket, görüşme ve tarihsel araştırma yöntemiyle elde ettiği verilerle gitar eğitimindeki çeşitli sorunları ortaya koymuş ve bu sorunlara çözüm önerileri getirmiştir.

GÜZEL (2003), Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu “Gitar Tekniklerinin Ülkemize Özgü Müzikal Kaynaklardan Yola Çıkılarak Öğretilmesi ve Geliştirilmesi” başlıklı doktora tezinde klasik gitar aracılığıyla özünü halk müziğinden alan çok sesli müzik eserleri üreterek ulusal müziğimizi dünyaya tanıtabilmenin önemini vurgulamış, bunun için yapılması gerekenleri incelemiş ve önerilerde bulunmuştur.

YÖNDEM (1998), Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde hazırladığı “Türkiye’deki Mesleki Müzik Yüksek Öğretim Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Müziklerin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı doktora tezinde gitar öğrencilerine performans testi yapmış, anket ve eser analizi yöntemleriyle türkü kaynaklı klasik gitar eğitiminde karşılaşılan sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri sunmuştur.

KANNECİ (2001), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde hazırladığı “Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslar Arası Gitar Repertuarındaki Yeri” başlıklı yüksek lisans tezinde ulusal kaynaklarla beslenerek hazırlanan ve hazırlanacak olan klasik gitar repertuarıyla kültürümüzü dünyaya tanıtmanın ne derece önemli olduğu vurgulanmış, Türk bestecilerinin yurt dışında ve yurt içinde seslendirilmiş eserleri incelenmiştir.

DAYI (2002), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde hazırladığı “Ortaöğretim Kurumlarında Seçmeli Olarak Okutulan Müzik Derslerinde Öğretmenlerin Kullandığı Çalgılar ve Öğrencilere Verilen Çalgı Eğitimine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezinde Bolu ilindeki bazı ortaöğretim okullarında anket yoluyla incelemeler yaparak öğretmen ve öğrencilerin çalgı eğitimine ilişkin görüşleri belirlemiştir.

Araştırmada öğrencilere çalgı olarak blok flüt öğretildiği fakat öğrencilerin en çok gitar çalmayı öğrenmek istedikleri ve en çok dinledikleri müzik türünün pop müzik olduğu ortaya konmuş ve çalgı eğitiminin müzik eğitime olumlu katkıları vurgulanmıştır.

EROL (2002), “Popüler Müziği Anlamak” adlı kitabında “popüler müzik” kavramını ele almış, bu kavramı tanımlama amacıyla, “kitle”, “popüler”, “halk”, “kültür” gibi kavramları gözden geçirmiş ve bu kavramlarla ilgili çeşitli görüşleri ve tartışmaları ortaya koymuştur. Sonuçta bu kavramlarla bir çerçeve oluşturulmuş ve bu çerçevede popüler müzik anlamlandırılmaya çalışılmış ve kültürel kimlik bağlamında Türkiye’deki boyutu irdelenmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma anket temelli betimsel (nitel) ve nicel bir araştırmadır. Araştırma yöntemi, (betimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak, örneklemin klasik gitar hakkındaki bilgi ve tutumlarının ölçmek üzere geliştirilmiş olan) anket yoluyla veri toplama ve bu verilerin istatistiksel analizine dayanmaktadır.

3.2 Evren

Bu araştırmanın evrenini Muğla Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

3.3 Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Muğla Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde 2005-2006 öğretim yılında öğrenim gören öğrencilerden seçkisiz yolla belirlenen toplam 300 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden 182 kişi (% 60.7) erkek ve 118

kişi (%39.3) kızdır. Katılımcıların yaş ortalaması $X = 21.40$ ve $SD = 1.60$ dır. Yaş grupları 17 ve 30 arasında değişmektedir.

Tablo 3.3.1 Katılımcıların Doğum Yerlerinin Bölgelere Göre Dağılımları

	n	%
Marmara	32	10,7
Ege	93	31,0
Akdeniz	54	18,0
İç Anadolu	48	16,0
Karadeniz	32	10,7
Doğu Anadolu	16	5,3
Güney Doğu Anadolu	20	6,7
Yurt Dışı	2	0,6
Cevapsız	3	1,0
Toplam	300	100

Ankete katılan öğrencilerin üçte birinin Ege bölgesinde doğduğu görölmektedir. Geri kalan öğrencilerin doğum yerlerinin bölgelere göre dağılımı yüzdesel olarak büyüklük sırasına göre Akdeniz, İç Anadolu, Marmara, Karadeniz ve Güney Doğu Anadolu olarak görölmektedir. En az katılımcının ise Doğu Anadolu bölgesinden olduğu dikkat çekmektedir. Katılımcıların çoğu ülkenin orta ve batı bölgelerinde doğmuştur.

Tablo 3.3.2 Katılımcıların Ebeveynlerinin Eğitim Durumu

	Annenin Eğitim Durumu		Babanın Eğitim Durumu	
	n	%	n	%
Okuma yazma bilmiyor	28	9,3	4	1,3
Okuma yazma biliyor	31	10,3	10	3,3
İlkokul mezunu	134	44,7	105	35,0
Ortaokul mezunu	34	11,3	47	15,8
Lise mezunu	46	15,3	69	23,0
İki yıllık üniversite mezunu	7	2,3	16	5,3
Dört yıllık üniversite mezunu	17	5,8	46	15,3
Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	0
Cevapsız	3	1,0	3	1,0
Toplam	300	100	300	100

Ankete katılan öğrencilerin üçte birinden fazlasının ebeveynlerinin ilkokul mezunudur. Derece olarak daha yüksek okullardan mezun olanların yüzdesi bu orandan daha fazla değildir.

Tablo 3.3.3 Katılımcıların Ailelerinin Ortalama Aylık Gelir Durumu

	n	%
Asgari ücret altı	17	5.7
Asgari ücret	11	3.7
381-800 YTL arası	113	37.7
801-1200 YTL arası	81	27.0
1201- 1600 YTL arası	42	14.0
1601- 2000 YTL arası	10	3.3
2001 YTL ve üstü	8	2.6
Cevapsız	18	6.0
Toplam	300	100

Elde edilen verilere göre katılımcıların büyük bölümünün ailesi orta derecede gelir düzeyine sahiptir. Yaklaşık % 10'luk bir kısmın ise ailelerinin aylık gelir düzeyinin asgari ücret ve altında olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.4 Katılımcıların Örgün Eğitim Sürecinde Aldıkları Müzik Eğitimine Göre Dağılımı

	Hiç Almamış		1-2 Yarıyıl		3-4 Yarıyıl		5-6 Yarıyıl		7-8 Yarıyıl		9-10 Yarıyıl		Cevapsız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
İlkokul	28	9.3	72	24	67	22.3	25	8.3	42	14	38	12.7	28	9.3	300	100
Ortaokul	12	4	76	25.3	47	15.7	127	42.3	13	4.3	-	-	25	8.3	300	100
Lise	59	19.7	126	42	38	12.7	32	10.7	16	5.3	-	-	29	9.7	300	100
Üniverste	142	47.3	109	36.3	9	3	-	-	-	-	-	-	40	13.3	300	100

Tabloya bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun örgün eğitim sürecinde düzenli bir müzik eğitimi almadıkları görülmekte, özellikle ilkokulda 9-10 yarıyıl müzik eğitimi almış olduklarını bildiren öğrenci sayısı %10'u geçmemektedir.

Tablo 3.3.5 Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Okulların Statü Durumu

Okulun Statüsü	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Devlet okulu	287	95,7	286	95,7	288	96,0	295	98,3
Özel okul	1	0,3	2	0,3	1	0,3	1	0,3
Cevapsız	12	4,0	12	4,0	11	3,7	4	1,4
Toplam	300	100	300	100	300	100	300	100

Tablodan da görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin tamamına yakını ilkokul, ortaokul, lise ve üniversiteyi devlet okullarında okumuştur.

Tablo 3.3.6 Öğrencilerin Yaygın Eğitim Kurumlarından Özel Ders Alma Durumları

	n	%
Eğitim alanlar	57	19
Eğitim almayanlar	243	81
Toplam	300	100

Tablodan da görüldüğü gibi katılımcıların %19'u yaygın eğitim kurumlarından özel ders aldıklarını %81'i ise almadıklarını bildirmiştir. Bu da katılımcılardan büyük çoğunluğunun özel müzik eğitimi almadıklarını göstermektedir.

Tablo 3.3.7 Katılımcıların Çevresinde Müzikle Uğraşan Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı

	Var		Yok		Cevapsız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Ailemde müzik uğraşan...	56	18,7	228	76,0	16	5,3	300	100
Ailem dışında çevremde müzikle uğraşan...	188	62,7	92	30,7	20	6,6	300	100
Ailemde gitar çalan...	31	10,3	253	84,3	16	5,4	300	100
Ailem dışında çevremde gitar çalan...	215	71,7	68	22,7	17	5,6	300	100

Görüldüğü gibi katılımcıların büyük bölümünün ailesinde müzikle uğraşan kimse yoktur. Fakat çevresinde müzikle uğraşan kişi ya da kişiler olup olmadığı sorusuna büyük çoğunluk olumlu cevap vermiştir.

Aynı şekilde katılımcıların büyük bölümünün ailesinde gitar çalan kişi olmadığını belirtmiş, bununla birlikte çevresinde gitar çalan kişi ya da kişiler olup olmadığı sorusuna büyük çoğunluk olumlu yanıt vermiştir.

Tablo 3.3.8 Katılımcıların Gitar Dışında Enstrüman Çalma Durumu

	n	%
Evet	147	49.0
Hayır	150	50.0
Cevapsız	3	1.0
Toplam	300	100

Tabloya göre katılımcıların % 49'u gitar dışında bir/birkaç enstrüman bildiklerini, % 50'si ise bilmediklerini belirtmişlerdir. Bundan da öğrencilerin yarısının hiçbir enstrüman çalmadığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3.3.9 Katılımcılardan Gitar Dışında Enstrüman Çalanların Çaldıkları Enstrümanlara Göre Dağılımı

	N	%
Blok Flüt	119	78.9
Bağlama	26	17.4
Org	10	6.7
Keman	6	4.0
Piyano	5	3.3
Kanun	2	1.3
Darbuka	2	1.3
Ud	1	0.7
Mandolin	1	0.7
Zurna	1	0.7
Yan Flüt	1	0.7

Tabloda görüldüğü gibi katılımcılardan 119 kişi blok flüt çaldığını, 26 kişi bağlama çaldığını, 10 kişi org çaldığını, 6 kişi keman çaldığını, 5 kişi piyano çaldığını bildirmiştir. Ayrıca 2 kişi darbuka, 2 kişi kanun, 1 kişi ud, 1 kişi mandolin, 1 kişi zurna, 1 kişi de yan flüt çaldığını belirtmiştir.

Buna göre öğrenciler arasında en çok bilinen enstrüman örgün eğitim kurumlarında eğitimi verilen genel çalgı olarak blok flüttür.

3.4 Veri Toplama Yöntemi

Bu araştırma için gerekli veriler araştırma temel problemlerine dayanılarak ilgili kaynakların taranması ve uzman görüşleri alınarak hazırlanan ve toplam 42 sorudan oluşan anket yoluyla elde edilmiştir. Anketin temel amacı öğrencilerin klasik gitar ile ilgili genel tutumları ve klasik gitar hakkındaki bilgi düzeylerini ölçmektir. Ankette ayrıca öğrencilerin klasik gitar ile ilgili bilgi ve tutumlarını etkileyebileceği düşünülen bazı temel değişkenlerle ilgili (aldıkları müzik eğitimi, aldıkları müzik eğitimi yeterli görme düzeyleri, müzik tercihleri, vb.) sorularda bulunmaktadır. Son olarak katılımcıların yaş, cinsiyet, doğum yeri ve gelir durumu gibi demografik bilgilerini ölçen sorular yönetilmiştir.

Ankete son halini vermek için, temel araştırmaya katılmayan 10'u kız 10'u erkek olmak üzere seçmeli gitar dersi alan 20 kişilik bir örneklem (yoğunlaştırmış grup) kullanılmıştır. Bunun için, bu grupta önce anket formları dağıtılmış ve anketi cevaplamaları istenmiştir. Daha sonra, araştırmacının koordinatörlüğünde her bir anket maddesinin üzerinde anlaşılabilirliği, yazım düzeneği, soruların zor ve kolay olup olmadığı yönünde tartışma yürütülmüş ve katılımcılardan geribildirim alınmıştır. Katılımcıların öneri ve eleştirileri dikkate alınarak ankete son hali verilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde bir istatistiksel çözümleme yazılımı olan “SPSS-11” istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler sayısal parametrelerle programa girilerek analiz edilmiş ve sayısal veriler halinde tablolar oluşturularak yorumları yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Katılımcıların klasik müzikle ilgili tutumlarını belirlemek için sorulan sorulara verdikleri cevapların ortalama ve standart sapmaları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.1.1 Öğrencilerin Klasik Müzikle İlgili Tutumlarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Kolay anlaşılır	276	1.83	0.93
Eğlenceli	270	2.22	1.02
Dinlendirici	278	2.97	0.92
Zengin	268	2.69	0.84
Derin	269	2.78	0.92
Huzur verici	263	2.99	0.91
Güçlü	263	2.48	0.96
Sığ	263	1.65	0.87
Zayıf	263	1.41	0.91
Sert	267	1.20	0.93
Sıkıcı	269	1.23	1.06
Ağır	266	1.97	1.10

Katılımcıların klasik müzik ile ilgili tutumlarının genel olarak olumlu yönde mi, olumsuz yönde mi olduğunu ortaya koymak için, olumlu ve olumsuz tutum maddeleri ortalama değerleri hesaplanmıştır. Olumlu tutumlar kolay anlaşılır, eğlenceli, dinlendirici, içerik olarak zengin, derin, huzur verici ve güçlü (7) olarak; olumsuz tutumlar ise zayıf, sert, sıkıcı ve ağır (5) olarak gruplanmış ve bu iki grubun ölçek olarak güvenilirlik derecesini belirlemek için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Olumlu tutum ölçeğinin Alpha değeri = 0.85 ve olumsuz tutum ölçeğinin Alpha değeri = 0.59 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler genel olarak kabul edilebilir güvenilirlik katsayılarıdır. Olumlu ve olumsuz tutumların ortalama ve standart sapma puanları tablo 4.1.2’de sunulmuştur. Öğrencilerin tutumları arasındaki korelasyonlar tablosu ekler kısmında sunulmuştur.

Tablo 4.1.2 Öğrencilerin Klasik Müzik İle İlgili Tutumlarına İlişkin Olumlu ve Olumsuz Ölçek Gruplarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Olumlu	245	2.57	0.67
Olumsuz	246	1.49	0.60

Katılımcıların tutumlarının genel olarak olumlu-olumsuz yönde farklılaşıp farklılaşmadığını bulmak için eşleştirilmiş “t” testi yapılmıştır. Sonuçlar göstermiştir ki katılımcıların klasik müziğe ilişkin tutumları daha çok olumlu yöndedir, $t(1, 229) = 15.18$ ($p \leq 0.05$).

Öğrencilerin ,klasik gitarla klasik müzik icra etme isteğinin ön koşulu olarak klasik müzikle ilgili tutumlarının olumlu yönde olması gerektiği göz önünde bulundurulduğunda, tutumlarının klasik gitar çalmayı öğrenmelerini engelleyici yönde olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 4.1.3 Öğrencilerin Klasik Müziği Sevme Durumlarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Klasik müziği seviyorum	273	2.43	1.20

Tabloya bakıldığında “(0-4) arasında beş kademedен oluşan seçeneklerin ortalamasının 2.5 olduğu göz önünde bulundurularak” öğrencilerin klasik müziğe karşı orta derecede sevgi besledikleri söylenebilir.

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

İkinci alt problem olarak öğrencilerin klasik gitar ve pop gitarla ilgili tutumları incelenmiştir.

Tablo 4.2.1 Öğrencilerin Klasik Gitar ve Pop Gitara İlişkin Tutumlarının Ortalama ve Standart Sapmaları

	N	X	SD
Klasik Gitar Zevkli	255	2.69	0.90
KG Öğrenimi kolay	220	1.70	0.94
KG Yaygın	251	2.19	1.07
KG Eğitim gerekli	261	3.26	0.85
KG Seviliyor	247	2.77	0.95
Pop Gitar Zevkli	267	3.21	0.68
PG Öğrenimi kolay	220	2.05	0.99
PG Yaygın	264	2.99	0.94
PG Eğitim Gerekli	265	3.27	0.78
PG Seviliyor	267	3.34	0.78

Katılımcıların klasik gitar ve pop gitar hakkındaki tutumları arasında fark olup olmadığını test etmek için, her bir tutum maddesi eşleştirilmiş “t” testiyle karşılaştırılmıştır. Katılımcıların pop gitar ve klasik gitar eğitiminin gerekliliği konusundaki tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmamıştır, $t(1, 245) = 0.07$, $p = 0.94$ ($p \leq 0.05$). Diğer konularda ise anlamlı farklar bulunmuştur. Buna göre, katılımcılar klasik gitar ile karşılaştırıldığında pop gitarın daha zevkli olduğunu, $t(1, 242) = -7.64$; öğreniminin daha kolay olduğunu, $t(1, 199) = -4.65$; daha yaygın olduğunu, $t(1, 237) = -8.13$ ve daha çok sevildiğini, $t(1, 235) = -7.68$, düşünmektedirler. Bundan da öğrencilerin pop gitara karşı klasik gitardan daha olumlu tutumlara sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4.2.2 Öğrencilerin Klasik Gitarın Müzik Türlerine Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk Halk Müziği	290	1,60	1,15
Türk Sanat Müziği	288	1,07	1,02
Pop Müzik	300	3,60	0,64
Klasik Müzik	286	1,79	1,33

Katılımcıların müzik türlerine gitarın hangi oranda uyduğuna ilişkin görüşleri arasında ortaya çıkan farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, müzik türü bağımsız değişken ve gitarın uygunluğu ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Sonuçlara göre gitarın müzik türlerine uygunluk dereceleri arasında anlamlı farklar vardır, $F(3, 846) = 360.17$, $p = 0.001$ ($p \leq 0.05$). Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmıştır (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.2.2”de sunulmuştur). Sonuçlar göstermiştir ki, katılımcılar gitarı en çok pop müziğe, en az ise Türk sanat müziğine uygun bulmuşlardır. Türk Halk ve Klasik müziğe uygunluğu bu iki grubun ortasında çıkmış,

ancak uygunluk bakımından Türk Halk ve Klasik Müzik arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır $p = 0.35$ ($p \leq 0.05$).

Bu sonuçlar, öğrencilerin klasik gitarın (genel teknik gelişim sürecini içinde tamamladığı) klasik müziğe pop müzikten daha az uyduğunu düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.2.3 Öğrencilerin Gitar Çalmayı Öğrenmek İsteme Durumları

	n	%
Evet	200	66.7
Hayır	76	25.3
Cevapsız	24	8
Toplam	300	100

Tabloya göre katılımcılardan %66.7'si gitar çalmayı öğrenmek istediklerini, %25.3'ü ise istemediklerini bildirmişlerdir. % 8'i ise bir cevap bildirmemiştir.

Bundan da ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun gitara karşı ilgili bir tutum içinde olduğu ve bu ilginin aktif olarak gitar çalmayı öğrenme isteğine dönüştüğü ortaya çıkmaktadır. İlginin yüksekliğine rağmen (200/300 kişi) gitar çalabilenlerin sayısının (45/300 kişi) düşük olması gitar eğitimi olanaklarıyla ilgili yetersizlik olduğu kuşkusunu yaratmaktadır.

Öğrencilerin klasik gitarın ülkemizde yeterince yaygın olmaması durumunun olası nedenleriyle ilgili soruya verdikleri cevaplar bu konuya ışık tutabilir. Sonuçlar “Tablo 4.2.4”de sunulmuştur.

Tablo 4.2.4 Öğrencilerin Klasik Gitarın Ülkemizde Yeterince Yaygın Olmamasının Olası Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk müziği kültürüne uygun olmaması	250	1.42	1.10
Öğreniminin uzun zaman alması	247	1.85	1.09
Eğitim olanaklarının sınırlı olması	263	2.80	1.00
Bilgi eksikliği	256	2.55	1.00
Sevilmemesi	254	1.11	0.97
Bu konuda örneklerin bulunmaması	249	1.92	1.08
Diğer	31	-----	-----

Katılımcıların klasik gitar ve klasik gitar eğitiminin, Türkiye’de yaygın olmaması durumunun olası nedenlerine ilişkin görüşleri arasında ortaya çıkan farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, klasik gitar ve klasik gitar eğitiminin yetersizliği bağımsız değişken ve bu yetersizliğin olası nedenleri ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu sonuçlara göre yetersizlik nedenleri arasında anlamlı farklar vardır, $F(5, 1165) = 99,04$, $p = 0.001$ ($p \leq 0.05$). Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmıştır (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.2.4”de sunulmuştur). Bu sonuçlara göre, katılımcıların görüşleri doğrultusunda yetersizlik nedenleri şöyle sıralanmaktadır: Eğitim olanaklarının sınırlı olması > bilgi eksikliği > bu konuda örneklerin bulunmaması = öğreniminin uzun zaman alması > Türk müziği kültürüne uygun olmaması > sevilmemesi. Ayrıca diğer seçeneğine cevap veren toplam 31 kişinin çoğu olası neden olarak ekonomik yetersizlikleri öne sürmüştür.

Bu sonuçlara göre öğrencilerin eğitim olanaklarını yeterli bulmadıklarını, bilgi eksiklikleri olduğunu ve bu eksiklikleri gidermelerine yardımcı olacak ve uzun bir eğitim süreci için gereken motivasyonu sağlayacak örneklerin bulunmadığını

söyleyebiliriz. Diğer olası nedenlere göre çok düşük oranlarda çıkmakla birlikte gitarın Türk müziği kültürüne uymadığı olasılığının aldığı puanlar ülkemizdeki geleneksel müziğin çok sesli batı müziği kurallarıyla yeterince işlenemediğinin işareti olarak görülebilir.

4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Üçüncü alt problem olarak öğrencilerden gitar çalan ve çalmak isteyenlerin gitar çeşitleri ve gitarı kullanım amaçlarıyla ilgili tercihleri incelenmiştir

Tablo 4.3.1 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Kullandıkları Gitar Çeşitlerinin Dağılımı

	n	%
Elektro gitar çalanlar	2	4.5
Akustik gitar çalanlar	4	9.1
Klasik gitar çalanlar	38	86.4
Bas gitar çalanlar	-	-
Toplam	44	100

Tabloda da görüldüğü gibi gitar çalmayı bilen 44 öğrenciden 38'i (% 86.4) klasik gitar, 4 kişi (%9.1) akustik gitar, 2 kişi (% 4.5) ise elektro gitar kullandıklarını bildirmişlerdir. Gitar çalmayı bilenler arasında bas gitar kullanan kimse bulunmamaktadır. Bundan da gitar çalmayı bilenlerin büyük çoğunluğunun klasik gitar kullandıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 4.3.2 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Gitarı Hangi Müzik Türünde Ne Sıklıkla Kullandıklarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk Halk Müziği	40	0,97	1,12
Türk Sanat Müziği	38	0,50	0,92
Pop Müzik	45	2,64	1,31
Klasik Müzik	39	1,05	1,23

Katılımcılardan gitar çalmayı bilenlerin gitarı hangi müzik türünde ne sıklıkla kullandıkları sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında ortaya çıkan farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, müzik türü bağımsız değişken ve gitar kullanma ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu sonuçlar göstermiştir ki gitarın kullanım sıklıkları arasında anlamlı farklar vardır $F(3, 111) = 30.33, p = 0.001 (p \leq 0.05)$. Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmıştır (ortalama ve standart sapmalar “Tablo4.3.2”de sunulmuştur). Bu sonuçlar göstermiştir ki, katılımcılardan gitar çalmayı bilenler arasında gitar en çok pop müzik icra etmek için kullanılmaktadır. Diğer üç grup arasında anlamlı fark çıkmamıştır.

Gitar çalmayı bilenlerin % 88.4’lük büyük çoğunluğunun çeşit olarak klasik gitar kullandığı ve bu kişilerin en çok pop müzik icra ettikleri göz önünde bulundurulduğunda, klasik gitarın öğrenciler arasında klasik müzikten çok pop müzikte kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. Pop müziğin yaygınlığı dolayısıyla bu normal karşılanabilir fakat öğrencilerin gitarı müzik türlerine göre kullanma sıklıklarına bakıldığında pop müzik ile ($X=2.64$) klasik müzik ($X=1.05$) arasındaki farkın büyüklüğü göze çarpar. Bu da gitar çalan öğrenciler arasında gitarın klasik müzik içindeki kullanımının pop müziğe nispeten çok düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Bu duruma etki eden zorlayıcı bir unsur olup olmadığını anlamak için

öğrencilerin müzik türlerini icra etmekteki istekliliklerini ortaya çıkarmak üzere sorulan soruya verilen cevapların dağılımı “Tablo 4.3.3”de sunulmuştur.

Tablo 4.3.3 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Gitarı Daha Çok Hangi Müzik Türünde Kullanmak İstediklerini Gösteren Tablo

	n	%
Türk Halk Müziği	8	13.3
Türk Sanat Müziği	1	1.7
Pop Müzik	43	71.7
Klasik Müzik	8	13.3
Toplam	60	100

Tabloya göre gitar çalmayı bilen öğrencilerin % 13.3’ü gitarı daha çok “Türk Halk Müziği”nde, % 1.7’si “Türk Sanat Müziği”nde, % 71.7’si “Pop Müzik”te, % 13.3’ü ise “Klasik Müzik”te kullanmak istediklerini bildirmişlerdir.

Bu da gösteriyor ki öğrencilerden gitar çalmayı bilenlerin büyük çoğunluğu gitarı en çok pop müzikte kullanmak istemektedirler. Diğer müzik türlerindeki gitar kullanım sıklıkları ise pop müziğe oranla çok düşük oranda kalmaktadır. Dolayısıyla gitar çalmayı bilen öğrencilerin gitarı en çok pop müzik içinde kullanmalarında zorlayıcı bir etken bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.3.4 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Öğrenmek İsteyenlerin Gitar Çeşitlerine İlişkin Tercihlerinin Dağılımı

	n	%
Elektro Gitar	38	19
Akustik Gitar	39	19.5
Klasik Gitar	110	55
Bas Gitar	13	6,5
Toplam	200	100

Tabloda görüldüğü gibi gitar çalmayı öğrenmek isteyenlerden %19'u elektro gitar, %19.5'i akustik gitar, %55'i klasik gitar, %6.5'i ise bas gitar çalmayı öğrenmek istediklerini bildirmişlerdir. Buna göre gitar çalmayı öğrenmek isteyen öğrencilerin yarıdan fazlası klasik gitar kullanmayı tercih etmektedirler.

Bu bilgiler ışığında hem gitar çalanların hem de gitar çalmayı öğrenmek isteyenlerin en çok klasik gitar öğrenmek istedikleri ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.3.5 Öğrencilerin Gitarı Kullanma Maksatlarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Şarkılara eşlik etmek	245	1.12	0.67
Şarkı bestelemek	240	0.73	0.75
Şarkılar içindeki soloları çalmak	241	1.17	0.72
Klasik müzik parçaları çalmak	241	0.67	1.00
Klasik müzik parçaları bestelemek	240	0.35	0.53
Sosyalleşmek	241	1.15	0.73

Katılımcılardan gitar çalmayı neden istediklerine dair soruya verdikleri cevapların ortalamaları arasında ortaya çıkan farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu sonuçlarda gitarın kullanım sıklıkları arasında anlamlı farklar olduğu ortaya çıkmıştır $F(5, 1130) = 63.24$, $p = 0.001$ ($p \leq 0.05$). Bu anlamlı farkların nereden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmıştır (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.3.5”de sunulmuştur). Bu sonuçlar göstermiştir ki, katılımcılar gitar çalmayı en çok şarkılara eşlik etmek, şarkılar içindeki solo ezgileri çalmak ve sosyalleşmek (bu üç grup arasında anlamlı fark çıkmamıştır) için öğrenmek istemektedirler. Şarkı bestelemek ve klasik müzik parçaları çalmak ise

ikincil neden olarak ortaya çıkmaktadır (bu iki grup arasında anlamlı fark yoktur). Katılımcıların gitar çalmayı öğrenme amaçları arasında klasik müzik parçaları bestelemek en son sıradadır.

Öğrencilerin en çok tercih ettikleri seçeneklerin daha çok popüler müzikle ilişkili olduğu ve sosyalleşmenin de çevreye ayak uydurmakla mümkün olduğu göz önünde bulundurulursa öğrencilerin gitarı pop müzik yapmak ve popülerleşmek için öğrenmek istedikleri ortaya çıkmaktadır.

Sosyalleşmek için gitar çalan öğrencilerin tanınmayan bir müzik türüne yönelmeleri olanaksızdır. Klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımı ile sanatsal içerikli ve nitelikli yönü hakkında öğrencilerin ne derece bilgili oldukları dördüncü alt problem başlığı altında incelenmiştir.

4.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Dördüncü alt problem olarak öğrencilerin, klasik gitarın, klasik müzik içinde kullanımına ilişkin bilgi düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 4.4.1 Öğrencilerden Gitar Çalmayı Bilenlerin Dağılımı

	n	%
Hiç bilmeyenler	252	84,0
Amatör düzeyde bilenler	35	11,7
Orta düzeyde bilenler	8	2,7
İyi derecede bilenler	2	0,6
Profesyonel düzeyde bilenler	0	0
Cevapsız	3	1,0
Toplam	300	100

Tabloya göre katılımcıların % 84'ü gitar çalmayı hiç bilmemektedir. Bununla birlikte katılımcıların % 11.7'sinin gitar çalmayı amatör düzeyde bildikleri, 2.7'sinin orta düzeyde bildikleri, % 0.6'sının ise iyi derecede bildikleri anlaşılmaktadır. Buna göre katılımcılardan toplam 45 kişi gitar çalmayı bilmektedir.

Tablo 4.4.2 Öğrencilerin Gitar Eğitimi Alma Durumları

	n	%
Evet	36	12,0
Hayır	248	82,7
Cevapsız	16	5,3
Toplam	300	100

Tabloya göre katılımcıların % 12'si gitar eğitimi aldıklarını, % 82.7'si ise almadıklarını bildirmişlerdir. % 5.3'ü ise cevap vermemiştir. Bu da katılımcıların büyük çoğunluğunun gitar eğitimi almadıklarını, hatta gitar çalmayı bilen toplam 45 kişiden en az 9'unun gitar çalmayı eğitim almadan öğrendiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.4.3 Öğrencilerin Aldıkları Gitar Eğitiminin İçeriği

	n	%
Klasik gitar eğitimi	16	47,0
Pop Gitar eğitimi	18	53,0
Toplam	34	100

Tabloya göre öğrencilerden gitar eğitimi almış olanların % 47'si klasik gitar eğitimi, % 53'ü ise pop gitar eğitimi almıştır. Bu da gösteriyor ki gitar eğitimi alanların yarısından fazlası pop gitar eğitimi almıştır.

Tablo 4.4.4 Öğrencilerden Gitarla Çalınan Klasik Müzik Dinlemiş Olanlarla Dinlememiş Olanların Dağılımı

	n	%
Evet	139	46.3
Hayır	147	49.0
Cevapsız	14	4.7
Toplam	300	100

Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerden % 46.3'ü daha önce gitarla çalınan klasik müzik dinlediklerini, % 49'u ise dinlemediklerini bildirmişlerdir. % 4.7'si bir görüş bildirmemiştir.

Buna göre öğrencilerin neredeyse yarısı daha önce gitarla çalınan klasik müzik parçası dinlememiştir. Bu da gitarın klasik müzik içindeki kullanımının ülkemizde yeterince tanıtılmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 4.4.5 Öğrencilerin Görüşlerine Göre Gitarın Müzik Türleri İçinde Kullanım Sıklıklarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk Halk Müziği	281	1,11	0,83
Türk Sanat Müziği	277	0,69	0,82
Pop Müzik	294	3,40	0,65
Klasik Müzik	281	1,57	1,24

Katılımcıların müzik türleri içinde gitarı hangi sıklıkla kullandıkları hakkındaki düşünceleri arasında ortaya çıkan farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, müzik türü bağımsız değişken ve gitar kullanma sıklık

ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu göstermiştir ki gitarın müzik türlerine göre kullanım sıklıkları arasında anlamlı farklar vardır. $F(1, 269) = 260.45, p = 0.001 (p \leq 0.05)$. Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmış (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.4.9”da sunulmuştur) ve dört grup arasında anlamlı farklar bulunmuştur ($p \leq 0.05$). Sonuçlara göre tercih sırası: Pop Müzik > Klasik Müzik > Türk Halk Müziği > Türk Sanat Müziği.

Öğrencilerin genel olarak gitar çeşitlerinin müzik türlerine göre kullanımıyla ilgili bilgilerini ölçmek için aynı soru klasik gitar için de sorulmuştur. Bu soruya verilen cevapların ortalama ve standart sapmaları “Tablo 4.4.6”da sunulmuştur.

Tablo 4.4.6 Öğrencilerin Görüşlerine Göre Klasik Gitarın Müzik Türleri İçinde Kullanım Sıklıklarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk Halk Müziği	241	1.33	1.00
Türk Sanat Müziği	217	0.94	1.00
Pop Müzik	258	3.26	0.90
Klasik Müzik	232	2.04	1.38

Katılımcıların müzik türleri içinde klasik gitarın kullanım sıklıkları hakkındaki düşünceleri arasında ortaya çıkan farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, müzik türü bağımsız değişken ve klasik gitar kullanma sıklık ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucu göstermiştir ki klasik gitarın müzik türlerine göre kullanım sıklıkları arasında anlamlı farklar vardır. $F(3, 594) = 199.17, p = 0.001 (p \leq 0.05)$. Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak

için Bonferroni Post Hoc testi yapılmış ve üç grup arasında anlamlı farklar bulunmuştur ($p \leq 0.05$). Sonuçlara göre tercih sırası: Pop Müzik > Klasik Müzik > Türk Halk Müziği > Türk Sanat Müziği.

Görüldüğü gibi öğrencilerin bir gitar çeşidi olarak klasik gitar ile genel olarak gitarların müzik türleri içinde kullanım sıklıkları arasında sıralama farkı yoktur.

Tüm bu bulgular göstermektedir ki üniversite öğrencileri klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımıyla ilgili yeterince bilgi sahibi değildirler. Bu durumun öğrencilerin klasik gitarla ilgili tutumlarını etkilemesi kaçınılmazdır. Öğrencilerin daha çok pop gitar üzerinde yoğunlaşan olumlu tutumlarının bilgi eksiklikleriyle geliştiği göz önünde bulundurulmalı ve gelecekteki araştırmalarda objektif sonuçlara ulaşılabilmesi için bu eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.

Tablo 4.4.7 Öğrencilerin “Klasik Gitar” Terimini Açıklayan Cümlelere İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Bir gitar çeşididir	276	2.37	0.90
Gitarın ilk ve özgün şeklidir	243	2.49	0.79
Klasik müzikte kullanılan gitardır	246	1.47	0.80
Pop müzikte kullanılan gitardır	257	2.19	0.14
Gitarın yaygın olan türüdür	259	2.64	0.08

Katılımcıların klasik gitar terimini (kavramını) açıklayıcı cümlelerden hangilerinin ne derece uygun olduğuyla ilgili düşünceleri (klasik gitarı nasıl tanımladıkları) arasında anlamlı fark olup olmadığını bulmak için tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucunda tanımlar arasında anlamlı farklar olduğu ortaya çıkmıştır. $F(4, 832) = 15.18, p = 0.001 (p \leq 0.05)$. Bu anlamlı

farkların hangi tanımlamadan kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmıştır (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.4.4”de sunulmuştur). Sonuçlara göre; klasik gitarın tanımı olarak sunulan ‘klasik müzikte kullanılan bir çalgıdır’ tanımı en az tanımlayıcı seçenek olarak görülmüştür. Katılımcıların diğer dört seçeneğin klasik gitar terimini ne derece açıkladığına ilişkin görüşleri istatistiksel olarak aynı düzeydedir.

Bu sonuçlardan da anlaşılabileceği gibi klasik gitarın klasik müzik içinde kullanılan bir çalgı olduğu öğrenciler tarafından yeterince bilinmemektedir. Öğrencilerin klasik gitarla ilgili bilgi düzeylerinin ortaya konulabilmesi için bu sonuç ayrıca önem taşımaktadır.

Bir terim ya da kavramın tanımlanmasındaki eksiklikler o terimin ya da kavramın yanlış kullanımına yol açabilir.

Tablo 4.4.8 Öğrencilerden Bir Klasik Gitar Parçası İsmi Bilenlerin Ve Bilmeyenlerin Dağılımı

	n	%
Evet	54	18.3
Hayır	233	77.7
Cevapsız	12	4.0
Toplam	300	100

Tabloya göre öğrencilerin % 18.3’ü klasik gitar parçası ismi bildiklerini, % 77.7’si ise bilmediklerini belirtmişlerdir. % 4’ü ise cevap vermemiştir.

Bu bilgiler ışığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun klasik gitar parçası ismi bilmedikleri ortaya çıkmaktadır. Bundan da öğrenciler arasında klasik gitar müziği hakkındaki ilgi ve bilgi seviyesinin düşük olduğu sonucu çıkarılabilir.

Tablo 4.4.9 Öğrencilerden Klasik Gitar Parçası İsmi Bildikleri Cevabı Verenlerin Yazdıkları Parça İsimlerinin Müzik Türlerine Göre Dağılımı

	n	%
Pop müzik parçası yazan	33	59,26
Klasik müzik parçası yazan	22	40,74
Toplam	54	100

Tabloya göre öğrencilerden klasik gitar parçası ismi bildiklerini belirtenlerden % 59.26'sı cevaplarında pop müzik parçası ismi, % 40. 74'ü ise klasik müzik parçası ismi belirtmişlerdir.

Bu da gösteriyor ki klasik gitar parçası ismi bildiği cevabını veren öğrencilerden yarıdan fazlasının klasik gitar parçası olarak nitelendirdiği parçalar pop müzik parçalarıdır.

Tablo 4.4.10 Öğrencilerin Klasik Gitar Sanatçısı Olarak Nitelendirdikleri Kişilerin Dağılımı

	n	%
Yaşar	152	50.70
Ege	150	50.00
Yalın	104	34.47
Doğan Canku	32	10.7
Hasan Cihat Örtter	20	6.70
Ahmet Kanneçi	12	4.00
Safa Yeprem	9	3.00
Bekir Küçükay	5	1.70

Tabloya göre 300 katılımcının % 50.7'si klasik gitar sanatçısı olarak “Yaşar”, % 50'si “Ege”, % 34.47'si “Yalın”, % 10.7'si “Doğan Canku”, % 6.7'si “Hasan Cihat Örtter”, % 4'ü “Ahmet Kanneçi”, % 3'ü “Safa Yeprem”, % 1.7'si ise “Bekir Küçükay” cevabını vermiştir.

Bu da gösteriyor ki öğrenciler klasik gitar sanatçısı olarak büyük bir çoğunlukla gitar çalan pop müzik sanatçıları görmektedirler. Ülkemizdeki klasik gitar sanatçıları büyük bir çoğunluk tarafından tanınmamaktadır.

4.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Beşinci alt problem olarak öğrencilerin klasik gitar müziği dinleme araçlarına ulaşma durumları incelenmiştir.

Tablo 4.5.1 Öğrencilerin Gitarla Çalınan Klasik Müzik Dinleme Araçlarının Dağılımı

	n	%
Gitar resitali	40	28.7
Radyo	52	37.4
Televizyon	53	38.1
Çevresinde gitar çalanlar	75	53.9
Cd, Kaset, mp3 çalar	77	55.4

Tabloya göre öğrencilerden gitarla çalınan klasik müzik dinlediğini belirtenlerin 139 kişiden % 28.7'si bu müziği gitar resitalinde dinlediklerini, % 37.4'ü radyodan , % 38.1'i televizyondan, % 53.9'u çevresindeki gitar çalan kişilerden, % 55.4'ü ise kayıt çalar cihazlardan dinlediklerini belirtmişlerdir.

Bu da göstermektedir ki öğrenciler klasik gitar müziğini daha çok çevresindeki kişilerden ve edinebildikleri ses kayıtlarından dinlemektedirler. Yaygın eğitim araçlarından radyo, televizyon ve canlı konserler bu konuda daha az etkilidirler.

Tablo 4.5.2 Öğrencilerin Gitar Resitaline Gitme Sayılarının Dağılımı

	n	%
Hiç	216	72.0
1-2 kere	62	20.7
3-4 kere	12	4.0
5'ten fazla	2	0.7
Cevapsız	8	2.6
Toplam	300	100

Tabloya göre katılımcıların % 72'si gitar resitaline hiç gitmediklerini, % 20,7'si 1-2 kere gittiklerini, % 4'ü 3-4 kere gittiklerini, % 0.7'si ise 5 ve daha fazla kere gittiklerini bildirmişlerdir. Katılımcılardan % 2.6'sı cevap vermemiştir.

Buna göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun hiç gitar resitaline gitmediği anlaşılmıştır. Bu da, öğrencilerin gitarın klasik müzik içindeki kullanımı hakkında örgün eğitim kurumları dışında, yaygın eğitim unsurlarından sayılan gitar resitaleri aracılığıyla da yeterince bilgi edinemediklerini göstermektedir.

4.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Altıncı alt problem olarak öğrencilerin müzik türlerine ilişkin tercihleri ve bilgileri ile klasik gitar bilgileri arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.6.1 Öğrencilerin Türlere Göre Müzik Dinleme Sıklıklarının Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk Halk Müziği	291	2.38	1.13
Türk Sanat Müziği	285	1.64	0.95
Pop Müzik	298	2.91	1.02
Klasik Müzik	288	1.22	1.04

Katılımcıların müzik tercihleri arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, müzik türü bağımsız değişken ve tercih ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu sonuçlara göre katılımcıların müzik dinleme sıklıkları arasında anlamlı farklar çıkmıştır, $F(3, 840) = 147.28$, $p = 0.001$ ($p \leq 0.05$). Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmış (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.6.1”de sunulmuştur) ve dört grup arasında anlamlı farklar bulunmuştur ($p \leq 0.05$). Sonuçlara göre tercih sırası: Pop Müzik > Türk Halk Müziği > Türk Sanat Müziği > Klasik Müzik).

Öğrencilerin müzik türlerine göre müzik dinleme sıklıkları ile müzik bilgileri arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek için müzik türlerine göre müzik dinleme sıklık ölçeği maddeleri ile klasik gitar tanımlarına ilişkin görüşlerinin

Pearson korelasyon hesaplamaları yapılmıştır. Analiz sonuçları”Tablo 4.6.2”de sunulmuş ve tespit edilen anlamlı ilişkiler (*) ile işaretlenmiştir.

Tablo 4.6.2 Öğrencilerin Türlerle Göre Müzik Dinleme Sıklıkları İle Klasik Gitar Tanımlamalarına İlişkin Görüşlerinin Korelasyonları

Müzik Türleri	Öğrencilerin Klasik Gitar Tanımlamalarıyla İlgili Görüşleri				
	Bir gitar çeşididir	Gitarın ilk ve özgün halidir	Klasik müzikte kullanılan bir çalgıdır	Pop müzikte kullanılan bir çalgıdır	Gitarın yaygın olan türüdür
Türk halk müziği dinleme sıklığı	-0.07	-0.02	0.02	-0.07	0.06
Türk sanat müziği dinleme sıklığı	-0.06	-0.03	0.03	0.03	0.10
Pop müzik dinleme sıklığı	0.10	0.12	-0.02	0.02	0.06
Klasik müzik dinleme sıklığı	0.02	0.10	0.07	0.10	0.13*

Tabloda da görüldüğü gibi müzik dinleme sıklıkları arasında yalnızca klasik müzik dinleme sıklığı ile klasik gitarın, gitar çeşitlerinin yaygın olan türü tanımlaması arasında anlamlı pozitif korelasyonlar tespit edilmiştir. Bu da klasik müzik dinlemenin klasik gitarın yaygın olduğu düşüncesini arttırdığını düşündürmektedir. Daha önceki verilerle ortaya çıkan öğrencilerin gitarın klasik müzik içinde kullanımından yeterince haberdar olmadıkları durumu göz önünde bulundurulduğunda klasik müzik dinleyenlerin gitarın klasik müzik içindeki kullanımından diğer müzikleri dinleyenlere oranla daha fazla haberdar oldukları sonucuna varılabilir.

Tablo 4.6.3 Öğrencilerin Müzik Türleri Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Türk Halk Müziği	295	1.76	0.99
Türk Sanat Müziği	288	1.14	0.92
Pop Müzik	296	2.26	1.02
Klasik Müzik	290	0.80	0.82

Katılımcıların müzik türlerine göre bilgi dağılımları arasında farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını bulmak için, müzik türü bağımsız değişken ve bilgi ölçeği bağımsız değişken olmak üzere tekrarlayan varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu sonuçlara göre katılımcıların müzik türlerine göre bilgi dağılımları arasında anlamlı farklar çıkmıştır, $F(3, 855) = 178.61$, $p = 0.001$ ($p \leq 0.05$). Bu anlamlı farkların hangi müzik türü üzerinden kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi yapılmış (ortalama ve standart sapmalar “Tablo 4.8.2”de sunulmuştur) ve dört grup arasında anlamlı farklar bulunmuştur ($p \leq 0.05$). Sonuçlara göre tercih sırası: Pop Müzik > Türk Halk Müziği > Türk Sanat Müziği > Klasik Müzik

Sonuçlara göre öğrencilerin en az bilgi sahibi oldukları müzik türü klasik müziktir. Klasik müzik hakkındaki bilgi düzeyinin düşük olmasının klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımıyla ilgili bilgilerle ilişkili olma olasılığı vardır. Bu olasılığı değerlendirmek üzere öğrencilerin müzik türleri hakkındaki bilgi düzeyleri ile klasik gitar tanımlamalarına ilişkin görüşlerinin pearson korelasyon hesaplamaları yapılmıştır. Bu hesaplamalar sonucunda elde edilen sonuçlar “Tablo 4.6.4” de sunulmuştur.

Tablo 4.6.4 Öğrencilerin Müzik Türleri Hakkındaki Bilgi Düzeyleri İle Klasik Gitar Tanımlamalarına İlişkin Görüşlerinin Korelasyonları

Öğrencilerin Müzik Türlerine İlişkin Bilgi Düzeyleri	Öğrencilerin Klasik Gitar Tanımlamalarıyla İlgili Görüşleri				
	Bir gitar çeşididir	Gitarın ilk ve özgün halidir	Klasik müzikte kullanılan bir çalgıdır	Pop müzikte kullanılan bir çalgıdır	Gitarın yaygın olan türüdür
Türk halk müziği ile ilgili bilgi düzeyi	-0.02	0.05	0.11	0.08	0.17*
Türk sanat müziği ile ilgili bilgi düzeyi	-0.03	0.02	0.10	0.12	0.15*
Pop müzik ile ilgili bilgi düzeyi	0.17*	0.22*	0.05	0.09	0.19*
Klasik müzik ile ilgili bilgi düzeyi	0.06	0.06	0.14*	0.14*	0.18*

Tabloda da görüldüğü gibi öğrencilerin müzik türleriyle ilgili bilgileri ile klasik gitar tanımlamaları arasında anlamlı ve pozitif korelasyonlar tespit edilmiştir. Bu korelasyonlar içinde en dikkat çekici olan klasik müzik bilgisi ile klasik gitarın “klasik müzikte kullanılan bir çalgıdır” tanımlaması arasındadır. Buna göre klasik müzik ile ilgili bilgi düzeyi yükseldikçe klasik gitarın “klasik müzik içinde kullanılan bir çalgıdır” tanımlaması da ağırlık kazanmaktadır.

Bu da örgün ve yaygın eğitim kurumlarında klasik müzik ile ilgili verilmesi gereken bilginin, klasik gitarın, klasik müzik içindeki kullanımından haberdar olunması için önemini ortaya koymaktadır.

4.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yedinci alt problem olarak öğrencilerden klasik gitar eğitimi almış olanlar ile pop gitar eğitimi almış olanların, klasik gitarla ilgili bilgi ve tutumlarında farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.7.1 Öğrencilerden Gitar Eğitimi Almış ve Almamış Olanların Klasik Gitarın Müzik Türlerinde Kullanım Sıklıklarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

Klasik gitarın...	Gitar eğitimi aldı mı?	N	X	SD
Türk halk müziğinde kullanım sıklığı	Evet	32	1,34	0,94
	Hayır	196	1,34	1,01
Türk sanat müziğinde kullanım sıklığı	Evet	30	0,97	0,89
	Hayır	176	0,94	1,04
Pop müzikte kullanım sıklığı	Evet	34	3,62	0,49
	Hayır	210	3,21	0,93
Klasik müzikte kullanım sıklığı	Evet	34	2,59	1,26
	Hayır	184	1,94	1,37

Gitar eğitimimi alıp-almamış olmanın klasik gitarın müzik türleri içerisinde hangi oranda kullanıldığı bilgisinde farklılık yaratıp yaratmadığını bulmak için her bir müzik türü seçeneği için bağımsız “t” testleri yapılmıştır. Analiz sonuçları göstermiştir ki, gitar eğitimi alanlar klasik gitarın hem pop müzik, $t(1, 242) = 2,49$ hem de klasik müzikte, $t(1, 216) = 2,57$ daha yaygın kullanıldığını düşünüyor ($p \leq 0.05$). Diğer müzik türlerinde gitar eğitimi almanın farkı çıkmamıştır.

Tablo 4.7.2 Klasik Gitar ve Pop Gitar Eğitimi İçerikli Ders Almış Olanların Klasik Gitarın Müzik Türleri İçindeki Kullanım Sıklıklarına İlişkin Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

Klasik gitarın...	Alınan gitar eğitiminin içeriği	N	X	SD
Türk halk müziğinde kullanım sıklığı	Gitarla klasik müzik çalma eğitimi	14	0,92	0,73
	Gitarla pop müzik çalma eğitimi	17	1,59	0,94
Türk sanat müziğinde kullanım sıklığı	Gitarla klasik müzik çalma eğitimi	13	0,77	0,83
	Gitarla pop müzik çalma eğitimi	16	1,12	0,95
pop müzikte kullanım sıklığı	Gitarla klasik müzik çalma eğitimi	15	3,60	0,51
	Gitarla pop müzik çalma eğitimi	17	3,64	0,49
klasik müzikte kullanım sıklığı	Gitarla klasik müzik çalma eğitimi	15	3,07	1,16
	Gitarla pop müzik çalma eğitimi	17	2,17	1,29

Gitar eğitimi almış olan öğrencilerden klasik gitar eğitimi ya da pop gitar eğitimi almış olmalarının klasik gitarın hangi müzik türünde ne sıklıkla kullanıldığına ilişkin görüşlerinde farklılık yaratıp yaratmadığını bulmak üzere her bir müzik türü seçeneği için bağımsız “t” testleri yapılmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin aldıkları gitar eğitiminin içeriği (klasik gitar-pop gitar) klasik gitarın Türk halk müziğinde, $t(1, 29) = -2.15$ ve klasik müzikte, $t(1, 30) = 2.04$, kullanım sıklığına ilişkin görüşlerinde anlamlı farklar yaratmaktadır ($p \leq 0.05$). Buna göre pop gitar eğitimi almış olanlar klasik gitarın halk müziği içerisinde kullanım sıklığını klasik gitar eğitimi almış olanlara oranla daha fazla görmektedirler. Daha dikkat çekici olan ise pop gitar eğitimi almış olanların, klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanım sıklığını, klasik gitar eğitimi almış olanlara oranla daha düşük görmeleridir.

Tablo 4.7.3 Öğrencilerin Klasik Gitar Eğitimi Almış Olanlarla Pop Gitar Eğitimi Almış Olanların Klasik Gitarı Tanımlama Durumlarının Ortalama ve Standart Sapması

Klasik gitar...	Alınan gitar eğitiminin içeriği	N	X	SD
bir gitar çeşididir.	Klasik gitar eğitimi	16	2.37	1.36
	Pop gitar eğitimi	18	2.28	1.22
gitarın ilk ve özgün halidir.	Klasik gitar eğitimi	15	2.60	1.30
	Pop gitar eğitimi	17	2.59	1.00
klasik müzikte kullanılan bir çalgıdır.	Klasik gitar eğitimi	16	1.87	1.09
	Pop gitar eğitimi	18	1.11	0.96
pop müzikte kullanılan bir çalgıdır.	Klasik gitar eğitimi	15	2.07	1.22
	Pop gitar eğitimi	18	2.11	1.29
gitarın yaygın olan türüdür.	Klasik gitar eğitimi	16	2.56	1.41
	Pop gitar eğitimi	18	3.00	1.19

Klasik gitar eğitimi almış olanlarla, pop gitar eğitimi almış olanların klasik gitar terimini tanımlama bilgisinde farklılık olup olmadığını tespit etmek üzere her

bir tanımlama cümlesi için bağımsız “t” testleri yapılmıştır. Analiz sonucunda klasik gitar eğitimi alanların “klasik müzik içinde kullanılan gitar türüdür” tanımlamasını $t(1, 32) = 2,17$ ($p \leq 0.05$) klasik gitar terimine daha uygun buldukları tespit edilmiştir. Diğer tanımlamalarda klasik gitar eğitimi almış olmakla pop gitar eğitimi almış olmak bir fark yaratmamaktadır.

Bu da pop gitar eğitimi alanların aldıkları eğitim sırasında gitarın klasik müzik içinde kullanımıyla ilgili bilgiyi edinemediklerini göstermektedir. Bunun nedenleri arasında pop gitar eğitimi verilen özel eğitim kurumlarında nitelikli gitar eğitimi verilmemesi olabilir. Bu konuda ayrı bir araştırma yapılarak sorunlar tespit edilmeli ve çözüm arayışlarına gidilmelidir.

Tablo 4.7.4 Klasik Gitar ve Pop Gitar Eğitimi Almış Olanların Klasik Gitarın Türkiye’deki Yaygınlığı İle İlgili Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

	Alınan gitar eğitiminin içeriği	N	X	SD
Klasik gitarın ülkemizdeki yaygınlık derecesi	Klasik gitar eğitimi	16	1.50	0.73
	Pop gitar eğitimi	17	2.41	0.79

Öğrencilerden klasik gitar eğitimi almış olanlarla pop gitar eğitimi almış olanların, Türkiye’de klasik gitarın ne derece yaygın olduğuyla ilgili görüşlerinde farklılık olup olmadığını tespit etmek için “t” testleri yapılmıştır. Analiz sonucunda anlamlı fark çıkmıştır. Buna göre klasik gitar eğitimi alanların Türkiye’de klasik gitarın yaygınlığını $t(1, 31) = -3.42$, ($p \leq 0.05$) daha az buldukları tespit edilmiştir.

Bu da klasik gitar teriminin klasik müzik icra etme eğitimi almış olanlarla, pop müzik icra etme eğitimi almış olanlar arasındaki anlayış farkını ve çelişkiyi ortaya koymaktadır. Klasik gitar eğitimi almış olanlar bu terimi hem gitarın şeklini ifade eden, hem de klasik müzik içindeki kullanımını ifade eden içerikte kullanmaktadırlar. Ülkemizde gitarın klasik müzik içindeki kullanımı yeterince

yaygın olmadığı için görüşleri pop gitar eğitimi almış olanlara göre klasik gitarın ülkede daha az yaygın olduğu yönündedir. Terimle ilgili bu çelişkinin ortadan kalkması için öğrencilerin klasik gitarla ilgili bilgilendirilmesi gerekmektedir. Böylece son zamanlarda kullanılmaya başlanan pop gitar terimi de işlevselliğini yerine getirmiş olacaktır.

4.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Sekizinci alt problem olarak öğrencilerin örgün ve özel eğitim kurumlarından aldıkları eğitimi ne derece yeterli buldukları incelenmiştir.

Tablo 4.8.1 Öğrencilerin Aldıkları Örgün Müzik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyi Hakkındaki Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Genel Müzik Eğitimi	292	1.54	0.95
Müziksel İşitimi Eğitimi	292	1.27	1.13
Ses Eğitimi	295	1.04	0.97
Çalgı Eğitimi	290	1.05	1.00
Çalgı Bilgisi Eğitimi	284	1.03	1.00
Müziksel Devinim (Tartım) Eğitimi	289	0.98	0.95
Müzik Bilgisi Eğitimi	293	1.72	0.97
Yaratıcılık Eğitimi	292	0.87	0.91
Beğeni Eğitimi	292	1.30	1.04
Müziksel Kişilik Eğitimi	294	1.08	0.99
Müziksel Etkinlikler	292	1.40	1.04
Müziği Kullanma ve Yararlanma	296	1.29	1.01

Tabloda da görüldüğü gibi öğrencilerin tüm seçeneklere verdikleri cevaplardaki en yüksek oran 1.72 olarak müzik bilgisi eğitimi ile ilgilidir. Seçeneklerin ortalamasının 2.5 olduğu göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin aldıkları müzik eğitimini hem genel olarak hem de içeriksel olarak yetersiz gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4.8.2 Öğrencilerin Aldıkları Özel Müzik Eğitiminin Yeterlilik Düzeyiyle İlgili Görüşlerinin Ortalama ve Standart Sapması

	N	X	SD
Özel Müzik Eğitimi	57	2.03	0.90

Öğrencilerin örgün eğitim ve özel eğitim kurumlarında verilen genel müzik eğitiminin yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığını ortaya koymak için eşleştirilmiş “t” testi yapılmıştır. Sonuç olarak örgün ve yaygın eğitim kurumlarında verilen genel müzik eğitiminin yeterlilikleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. $t(1, 63) = -0.34, (p \leq 0.05)$.

Sonuçlardan hem örgün eğitim kurumlarında hem de özel eğitim kurumlarında verilen genel müzik eğitiminin yetersiz bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu da her iki kurumda da müzik eğitiminin iyileştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularıyla elde edilen sonuçlar ve sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

1. Öğrencilerin klasik müzikle ilgili tutumlarını ölçmek üzere sorulan sorulardan klasik müzikle ilgili tutumlarının daha çok olumlu yönde olduğu, ayrıca klasik müziğe karşı orta derecede de olsa sevgi besledikleri sonucuna ulaşılmıştır.
2. Öğrencilerin pop gitar ve klasik gitarla ilgili tutumlarını ölçmek üzere hazırlanmış sorulara verdikleri cevaplardan öğrencilerin pop gitara karşı klasik gitardan daha olumlu tutumlar içinde oldukları, klasik gitarı en çok pop müziğe uygun gördükleri, gitar çalmayı öğrenmek istedikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrenciler klasik gitarın ülkemizdeki yaygınlık derecesinin düşük olmasının olası nedeni olarak en çok eğitim olanaklarının sınırlılığını öne sürdükleri ortaya çıkmıştır.
3. Öğrencilerden gitar çalmayı bilenlerin ve gitar çalmayı öğrenmek isteyenlerin en çok klasik gitarı tercih ettikleri ve klasik gitarı herhangi bir zorlayıcı unsur olmadan daha çok pop müzikte, şarkılara eşlik etmek için kullanmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

4. Araştırmaya katılan öğrencilerden % 15'inin gitar çalmayı bildiği, bu kişilerin büyük bir kısmının gitar çalmayı eğitim alarak öğrendikleri, ve çoğunluğunun pop gitar eğitimi almış oldukları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin yarıya yakını daha önce klasik gitarla çalınan klasik müzik dinlememiş oldukları bununla birlikte klasik gitarın klasik müzikte pop müzikten daha az kullanıldığını düşündükleri tespit edilmiştir. Ayrıca “gitar” çeşitlerinin müzik türleri içindeki kullanım sıklıklarına ilişkin görüşleriyle “klasik gitarın” müzik türleri içindeki kullanım sıklıklarına ilişkin görüşlerinin ortalamalarının sıralamasında fark olmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak öğrencilerin klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımından yeterince haberdar olmadıkları, klasik gitar parçalarını tanımadıkları, tanıdıklarını iddia edenlerin çoğunluğunun ise klasik gitar parçası olarak pop müzik parçalarını örnek verdikleri, ülkemizdeki klasik gitar sanatçılarını yeterince tanımadıkları ve büyük çoğunluğun klasik gitar sanatçısı olarak gitar çalan pop müzik şarkıcılarını örnek verdikleri ortaya çıkmıştır.

5. Öğrencilerden gitarla çalınan klasik müzik dinlemiş olanların (katılımcıların yaklaşık % 46'sı) bu müziği daha çok çevresindeki kişilerden ve edinebildikleri ses kayıtlarından dinledikleri, katılımcılardan şimdiye kadar yalnızca % 25'inin klasik gitar resitaline gidebildiği, radyo televizyon ve canlı konserler gibi yaygın eğitim organlarının bu konuda yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

6. Öğrencilerin en çok pop müzik dinledikleri, en az ise klasik müzik dinledikleri, bununla birlikte en çok pop müzik hakkında, en az ise klasik müzik hakkında bilgi sahibi oldukları ortaya çıkmıştır.

Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin müzik türleriyle ilgili dinleme sıklıkları ve bilgi düzeyleri ile klasik gitarın klasik müzik içindeki kullanımıyla ilgili bilgileri arasında etkileşim olduğu ve klasik müzik dinleme sıklığının ve klasik müzik bilgisinin artmasının klasik gitar hakkındaki bilgi düzeyine olumlu yönde etki ettiği sonucuna varılmıştır.

7. Öğrencilerin gitar dersi almalarının klasik gitar ile ilgili bilgilerine etki ettiği, buna göre gitar eğitimi almış olanların almayanlara göre gitarın pop müzik ve klasik müzik içinde daha fazla kullanıldığı görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır.

Bununla birlikte gitar eğitimi almış olanların aldıkları gitar eğitiminin içeriğinin klasik gitarla ilgili bilgi ve tutumlarına etki ettiği, buna göre klasik gitar eğitimi almış olanların klasik gitarın klasik müzikte ve halk müziğinde daha fazla kullanıldığı görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca klasik gitar eğitimi alanların klasik gitarın Türkiye'deki yaygınlığını pop gitar eğitimi alanlara oranla daha düşük buldukları ortaya çıkmıştır.

8. Örgün ve özel eğitim kurumlarında verilen genel müzik eğitiminin yetersiz olduğu, daha önce yapılan araştırmalar ışığında okul müzik eğitimindeki çalgı eğitimi programlarında klasik gitardan yeterince faydalanılmadığı sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Anlaşıldığı gibi öğrencilerin klasik gitar hakkındaki bilgileri çok sınırlı ve eksiktir. Bu sınırlılığın ve eksikliğin temel nedeni örgün ve yaygın eğitim kurumlarında verilmesi gereken müzik eğitiminin yetersiz olmasıdır.

Ülkemizdeki yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarının çoğunluğu (radyo, televizyon, özel müzik dershaneleri...) özel ve ticari kurum ve kuruluşlardır. Dolayısıyla işleyişleri arz-talep çerçevesinde gelişmektedir. Toplumun talepleri ise aldığı eğitim ve kültür düzeyiyle doğru orantılıdır. Klasik müziği tanımayan ve sevmeyen bir toplumun klasik gitarı tanıması, sevmesi ve bu yönde talepte bulunması olanaksızdır. Klasik müzikle ve klasik gitarla ilgili bilginin ve beğenin önecelikli olarak geliştirileceği yer örgün eğitim kurumlarıdır. Atatürk'ün

önderliğinde başlayan ulusal çok sesli müzik kültürü hedefine ulaşılabilmesi için temel kaynak Türk halkının kendisidir.

Bu doğrultuda halkın müzik bilgisi ve kültürünün gelişebilmesi için örgün eğitim kurumlarında müzik eğitime tüm içeriğiyle önem ve ağırlık verilmeli, bu süreçte öğretmen ve öğrenciye büyük avantajlar sağlayan ve ülkemizde çok sesli Türk sanat müziğinin gelişmesine büyük katkıda bulunabilecek bir çalgı olan klasik gitar derslerde daha etkin şekilde kullanılmalı ve bu çalgıyla icra edilen müzikler öğrencilere tanıtılmalıdır.

Ayrıca yaygın eğitim organlarının da bu yönde toplum ve devlet tarafından desteklenmeli, ortak bir kültür politikası çerçevesinde etki gücünün artırılmalı ve denetlenmelidir.

Aynı amaçla toplumun müzik ve çalgı ile ilgili bilgi düzeylerinin daha güvenilir şekilde tespit edilmesi için bu gibi araştırmalar ülke çapında yapılmalı, eksiklikler varsa giderilmesi için hazırlanacak planlar hızla uygulamaya geçirilmelidir.

KAYNAKÇA

Aktüze, İrkin , **Müziği Anlamak Ansiklopedik Müzik Sözlüğü**, İstanbul: Pan Yayıncılık, 2003.

Büyük Larouse Ansiklopedisi, Cilt 10: 4978, **Milliyet Gazetecilik AŞ.**,ty.

Chapman, Richard , **Bütün Yönleriyle Gitarlar**, Ankara: Dost Yayıncılık, 1993.

Dayı, Meral, “Ortaöğretim Kurumlarında Seçmeli Olarak Okutulan Müzik Derslerinde Öğretmenin Kullandığı Çalgılar ve Öğrencilere Verilen Çalgı Eğitimine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: **Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, 2002.

Dister, Alain , **Rock Çağı**, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, Genel Kültür Dizisi,Tarih Yok.

Elmas, Yıldız , **Sorularla Gitar**, İstanbul: Pan Yayıncılık, Birinci Basım, 1994.

Erol, Ayhan , **Popüler Müziği Anlamak**, İstanbul: Bağlam yayıncılık, Birinci Basım, 2002.

Güzel, Melih , “Gitar Tekniklerinin Ülkemize Özgü Müzikal Kaynaklardan Yola Çıkılarak Öğretilmesi ve Geliştirilmesi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: **Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, 2003.

Halvaşı, Aylin , “Türkiye’de gitar”. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: **Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, 1999.

Kanneci, Ahmet , “Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslar arası Gitar Repertuarındaki Yeri”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: **Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, 2001.

Müzik Ansiklopedisi , Cilt 4, Ankara: **Müzik Ansiklopedisi Yayınları**, 1985.

Özbek, Meral , **Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski**, İstanbul: İletişim Yayınları, Altıncı Baskı, 2003.

Say, Ahmet , **Türkiye’nin Müzik Atlası**, İstanbul: Borusan Kültür ve Sanat Yayınları, 1998.

Müzik Sözlüğü, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, İkinci Basım, 2005.

Thema Larouse, Tematik Ansiklopedi , Cilt 1, **Milliyet Gazetecilik AŞ.**, 1993.

Uçan, Ali , **Müzik Eğitimi**, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1994.

Uslu, Mustafa , “Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi”. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: **Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, 1998.

Yener, Faruk , **Müzik**, İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Beyaz Köşk (Müzik Sarayı) Yayınları No.1. Tarih Yok.

Yöndem, Sadık , “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Anadal Gitar Eğitimi Nasıl Olmalıdır”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: **İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, 1992.

“Türkiye’deki Mesleki Müzik Yüksek Öğreti Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Eğitim Müziklerinin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”.
Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü**, 1998.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Gitar Lise Hazırlık Kitabı,
İstanbul: M.E.B. Devlet Kitapları Birinci Baskı, 2003.

EKLER

EK-1**Tutum Ölçeklerinin Korelasyon Tabloları**

Öğrencilerin Klasik Müzik İle İlgili Tutumlarının Korelasyon Tablosu.

	Kolay anlaşılır												
Kolay anlaşılır	1,00	Sığ											
Sığ	0,13*	1,00	Eğlenceli										
Eğlenceli	0,41*	-0,03	1,00	Dinlendirici									
Dinlendirici	0,30*	-0,14*	0,39*	1,00	Zayıf								
Zayıf	-0,10	0,38*	-0,11	-0,31*	1,00	Sert							
Sert	-0,11	0,19*	0,03	-0,22*	0,26*	1,00	Zengin						
Zengin	0,10	-0,24*	0,26*	0,49*	-0,28*	-0,10	1,00	Derin					
Derin	0,21*	-0,17*	0,28*	0,56*	-0,24*	-0,11	0,68*	1,00	Sıkıcı				
Sıkıcı	-0,33*	0,20*	-0,43*	-0,54*	0,36*	0,18*	-0,40*	-0,35*	1,00	Hızlı			
Hızlı	0,30*	-0,14*	0,38*	0,74*	-0,26*	-0,20*	0,59*	0,68*	-0,50*	1,00	Güçlü		
Güçlü	0,20*	-0,10	0,34*	0,50*	-0,29*	-0,04	0,50*	0,61*	-0,35*	0,58*	1,00	Ağır	
Ağır	-0,16*	0,06	-0,15*	-0,04	0,09	0,21*	-0,02	0,07	0,24*	-0,00	0,04	1,00	

Katılımcıların klasik müzik ile ilgili tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek için çift yönlü Pearson korelasyon hesaplaması yapılmıştır. Analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı olanlar (*) ile işaretlenmiştir ($p \leq 0.05$).

Öğrencilerin Klasik Gitarla İlişkin Tutumlarının Korelasyon Tablosu

Klasik Gitar	Zevkli				
Zevkli	1,00	Öğrenimi kolay			
Öğrenimi kolay	0,36*	1,00	Yaygın		
Yaygın	0,42*	0,40*	1,00	Eğitim gerekli	
Eğitim gerekli	0,19*	-0,00	0,08	1,00	Seviliyor
Seviliyor	0,59*	0,38*	0,58*	0,20*	1,00

Öğrencilerin Pop Gitara İlişkin Tutumlarının Korelasyon Tablosu

Pop Gitar	Zevkli				
Zevkli	1,00	Öğrenimi kolay			
Öğrenimi kolay	0,08	1,00	Yaygın		
Yaygın	0,24*	0,33*	1,00	Eğitim gerekli	
Eğitim gerekli	0,32*	-0,10	0,24*	1,000	Seviliyor
Seviliyor	0,40*	0,24*	0,56*	0,25*	1,00

Katılımcıların hem pop gitar hem de klasik gitar hakkındaki tutumları arasındaki ilişki dinamiğine bakmak için, her bir tutum maddesi arasındaki pearson korelasyonlar hesaplanmış ve tabloda bu korelasyon katsayıları sunulmuştur. İstatistiksel olarak anlamlı olanlar (*) ile işaretlenmiştir.

EK-2

**Öğrencilerin Klasik Gitar Parçası Olarak
Nitelendirdikleri Parçalar Listesi
Ve Sanatçıları**

Ek Tablo 1. Öğrencilerin Klasik Gitar Parçası Olarak Nitelendirdikleri Parçalardan Pop Müzik Parçası Olanların Dağılımı

	N	%
Hatırla (Yaşar)	2	6,26
Beni koyup gitme (Yaşar)	3	9,38
Aldanırım (Yaşar)	4	12,5
Divane (Yaşar)	2	6,26
Kumralım (Yaşar)	3	9,38
Beni biraz anlasana (Haluk Levent)	1	3,12
Dağlar dağlar (Haluk Levent)	1	3,12
Akdeniz Akşamları (Haluk Levent)	3	9,38
Ela gözlü benli dilber (Haluk Levent)	1	3,12
Gülpembe (Haluk Levent)	1	3,12
Malabadi köprüsü (MFÖ)	1	3,12
Bodrum bodrum (MFÖ)	1	3,12
Tuana (Levent Yüksel)	1	3,12
Caddelerde rüzgar (Nilüfer)	1	3,12
Sende Kaldım (Petek Dinçöz)	1	3,12
Ege (Ege)	2	6,26
Nereye böyle (Nazan Öncel)	1	3,12
Boş	3	9,38
Toplam	32	100

Ek Tablo 2. Şarkıları Söyleyen Sanatçıların Dağılımı

	N	%
Yaşar	14	43,77
Haluk Levent	7	21,87
Ege	2	6,25
MFÖ	2	6,25
Nilüfer	1	3,12
Nazan Öncel	1	3,12
Levent Yüksel	1	3,12
Petek Dinçöz	1	3,12
Boş	3	9,38
Toplam	32	100

Ek Tablo 3. Öğrencilerin Cevaplarındaki Klasik Gitar Parçalarının Dağılımı

	n	%
Romans	11	50,0
Asturias	5	22,72
Nataly	1	4,54
Rodrigonun gitar konçertosu	2	9,1
Scotish dance	2	9,1
Spanish guitar	1	4,54
Toplam	22	100

EK-3

Anket Formu

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR ANKET

Genel Açıklama

Bu anket, üniversitede okuyan öğrencilerin, şimdiye kadar aldıkları sanat eğitiminin, müziksel boyutunu incelemek üzere hazırlanmıştır.

Ankette, “Çoktan tek seçmeli” soruları cevaplandırırken size göre en uygun olan seçeneği, önündeki parantez () içerisine “X” işareti koyarak belirtiniz.

Seçenekleri çerçevelenmiş, “Çoktan tek seçmeli” değerlendirme sorularında ise cevabınızı, size göre en uygun olan seçeneğin üzerindeki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.

Tablo eklenmiş sorularda ise cevabınızı, tablodaki her satırı tek tek değerlendirip, size göre en uygun sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.

Sizden dileğim; bu anketi dikkatle okumanız, soruları doğru ve eksiksiz olarak içtenlikle cevaplamanızdır. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Teşekkürler...

1- İlk, orta ve yüksek öğretim kurumlarında aldığınız eğitim sırasında, kaç yarıyıl müzik dersi aldınız? (Cevabınızı, her satır için uygun olan sütundaki boşluğa “X” işareti koyarak belirtiniz.)

	Hiç almadım	1-2 Yarıyıl	3-4 Yarıyıl	5-6 Yarıyıl	7-8 Yarıyıl	9-10 Yarıyıl
İlköğretim (1-5) arası						
İlköğretim (6-8) arası						
Orta öğretim						
Yüksek Öğretim						

2- Şimdiye kadar okuduğunuz okullarda aldığınız müzik eğitimi, genel olarak hangi ölçüde yeterli buldunuz? (Cevabınızı, aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanın üzerindeki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.) (Okul hayatınızda hiç müzik eğitimi almadıysanız bu soruyu boş bırakınız.)

0	1	2	3	4
Tamamen yetersiz	Yetersiz	Ne yeterli ne yetersiz	Yeterli	Tamamen yeterli

3- Şimdiye kadar okuduğunuz okullarda aldığınız müzik eğitimi, aşağıdaki boyutlarda, ne derece yeterli buluyorsunuz? (Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

	Tamamen yetersiz	Yetersiz	Kararsızım	Yeterli	Tamamen yeterli
Müziksel işitimi (kulak) eğitimi	0	1	2	3	4
Ses eğitimi	0	1	2	3	4
Çalgı eğitimi	0	1	2	3	4
Çalgı bilgisi eğitimi	0	1	2	3	4
Müziksel devinim (tartım) eğitimi	0	1	2	3	4
Müzik bilgisi	0	1	2	3	4
Yaratıcılık eğitimi	0	1	2	3	4
Beğeni eğitimi	0	1	2	3	4
Müziksel kişilik	0	1	2	3	4
Müziksel etkinlikler	0	1	2	3	4
Müziği kullanma ve yararlanma	0	1	2	3	4

4- Okul dışında,özel müzik dersleri (çalgı,nota,ses eğitimi, vb.) aldınız mı? (Cevabınızı parantez içine “X” işareti koyarak belirtiniz.)

() Evet

() Hayır

5- Aldığınız özel müzik eğitimi hangi ölçüde yeterli buldunuz? (Cevabınızı, aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanın üzerindeki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

0	1	2	3	4
Tamamen yetersiz	Yetersiz	Ne yeterli ne yetersiz	Yeterli	Tamamen yeterli

AÇIKLAMA

Aşağıdaki sorularda (6.,7.,8.,9.,10. ve 13. ve 19. sorularda) verilen tablolardaki müzik türlerinden oluşan seçenekler, Türkiye’de dinlenen ve icra edilen müzik çeşitlerinin genel olarak sınıflandırılmasıyla oluşturulmuştur. Bu sınıflandırma içinde “Pop Müzik” seçeneği, “rock, caz, blues, rep, new age, pop ve bunun gibi müzik tür ve alt türlerini kapsamaktadır. “Klasik Müzik” ise Avrupa kökenli olup, artık uluslar arası sanat müziği olarak tanımlanan çok sesli batı müziğini ifade etmektedir. “ Türk Halk Müziği” ve “Türk Sanat Müziği” de ülkemizdeki geleneksel müziklerdir. Sorular cevaplanırken bu sınıflandırma göz önünde bulundurulmalıdır.

6- Aşağıdaki müzik türlerini hangi sıklıkla dinliyorsunuz? (Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

	Hiç	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

7- Aşağıdaki müzik türleri hakkında, hangi ölçüde bilgili olduğunuzu düşünüyorsunuz? (Yaygın eserler, eserleri sunan kişiler, tarihçe, müziksel yapı ve bunun gibi konularda...)

	Hiç	Az	Orta düzeyde	Yeterli	Oldukça yeterli
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

8- Aşağıdaki müzik türleriyle ilgili, kolaylıkla ulaşabildiğiniz ne miktarda materyal var? (Kaset, Cd, Mp3, Video, Nota, Kitap vb...)

	Hiç yok	Bir tane var	Birkaç tane var	Yeterince var	Çok fazla var
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

9- Sizce gitar, aşağıdaki müzik türlerinde ne sıklıkla kullanılmaktadır?

	Hiçbir zaman	Seyrek	Orta sıklıkta	Çok sık	Her zaman
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

10- Klasik gitarın, aşağıdaki müzik türlerine ne derece uyduğunu düşünüyorsunuz? (Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz)

	Hiç uymuyor	Uymuyor	Ne uyuyor ne uymuyor	Uyuyor	Çok uyuyor
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

11- Gitar çalmayı ne düzeyde biliyorsunuz? (Cevabınızı, aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanın üzerindeki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

0	1	2	3	4
Hiç	Amatörce	Orta derecede	İyi derecede	Profesyonel düzeyde

Not: 11' inci soruya “hiç” yanıtı verdiyseniz, 12. , 13. , 14.,15. ve 16. soruları boş bırakınız.

12- Ne çeşit gitar çalıyorsunuz?

0	1	2	3
Elektro gitar	Akustik gitar	Klasik gitar	Bas gitar

13- Gitarı, aşağıdaki müzik türlerini icra etmekte ne sıklıkla kullanıyorsunuz?
(Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

	Hiç	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

14- Gitarla en çok hangi müzik türünü icra etmek istiyorsunuz?

0	1	2	3
Türk Halk Müziği	Türk Sanat Müziği	Pop Müzik	Klasik Müzik

15- Gitar çalmayı öğrenmeye istekli misiniz? (Gitar çalmayı biliyorsanız bu soruyu boş bırakınız.)

() Evet

() Hayır

a. Cevabınız “Evet” ise ne çeşit gitar çalmayı istiyorsunuz?

0	1	2	3
Elektro gitar	Akustik gitar	Klasik gitar	Bas gitar

16- Aşağıdaki cümleler “Neden gitar çalmak istiyorsunuz?” sorusuna sizin vereceğiniz cevaplarla ne derece örtüşüyor? (Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz)

	Hiç örtüşmüyor	Kısmen örtüşüyor	Tamamen örtüşüyor
Şarkılara eşlik etmek için	0	1	2
Gitarla şarkılar bestelemek için	0	1	2
Şarkıların içindeki gitar sololarını çalabilmek için	0	1	2
Gitarla klasik müzik parçaları çalmak için	0	1	2
Gitarla klasik müzik parçaları bestelemek için	0	1	2
Sosyalleşmek için	0	1	2

17- Gitar dışında çalabildiğiniz enstrümanlar var mı?

() Evet

() Hayır

Evetse lütfen belirtiniz (Fülüt, bağlama,vb...) :

.....

18-Sizce aşağıdaki cümleler, “klasik gitar” terimini ne derece açıklıyor? (Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

	Hiç Açıklamıyor	Kısmen açıklıyor	Kararsızım	Yeterince açıklıyor	Tamamıyla açıklıyor
Bir gitar çeşididir. (Şekil ya da çalgı özellikleri bakımından).	0	1	2	3	4
Gitar çeşitlerinin ilk ve özgün halidir.	0	1	2	3	4
Klasik müzikte kullanılan bir çalgıdır.	0	1	2	3	4
Pop müzikte kullanılan bir çalgıdır.	0	1	2	3	4
Gitarın yaygın olan türüdür.	0	1	2	3	4

19- Klasik gitarın, aşağıdaki müzik türlerinde ne oranda kullanıldığını düşünüyorsunuz? (Cevabınızı, her satır için uygun gördüğünüz sütundaki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

	Hiç	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Türk Halk Müziği	0	1	2	3	4
Pop Müzik	0	1	2	3	4
Türk Sanat Müziği	0	1	2	3	4
Klasik Müzik	0	1	2	3	4

20- Daha önce, gitarla çalınan klasik müzik dinlediniz mi?

() Evet () Hayır

a- Dinlediyseniz, buna aşağıdaki seçeneklerden hangileri aracı oldu? (Cevabınızı, parantez içine “X” işareti koyarak belirtiniz.) (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz)

- () Gitar resitali
- () Radyoda yayınlanan klasik gitar konserleri
- () Televizyonda yayınlanan klasik gitar konserleri
- () Çevremde klasik gitar çalanlar
- () CD/Kaset/mp3 çalar vb...

21- Şimdiye kadar kaç kez klasik gitar resitaline gittiniz?

() Hiç () 1-2 kez () 3-5 kez () 5’ten fazla

22- İsmi bildiğiniz bir klasik gitar parçası var mı?

() Evet

() Hayır

Cevabınız”Evet” ise lütfen parçanın ismini belirtiniz.....

23- Aşağıdaki isimlerden klasik gitar sanatçısı olarak nitelendirdiklerinizi işaretleyiniz.

() Ahmet Kanneçi

() Yaşar

() Doğan Canku

() Yalın

() Safa Yeprem

() Hasan Cihat Örtör

() Bekir Küçüka

() Ege

24- Sizce, klasik gitar ülkemizde ne derece yaygın? (Cevabınızı, aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanın üzerindeki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

0	1	2	3	4
Hiç	Az	Orta	Çok	Tamamen

25- Sizce, ülkemizde klasik gitar eğitimi ne derece yeterli? (Cevabınızı, aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanın üzerindeki rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz.)

0	1	2	3	4
Tamamen yetersiz	Yetersiz	Ne yeterli ne yetersiz	Yeterli	Tamamen yeterli

26- Eğer, klasik gitar eğitimi ve yaygınlığını yeterli görmüyor iseniz, sizce bunun nedenleri nelerdir? Aşağıda sunulan olası nedenleri teker teker değerlendiriniz.

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Türk müziği kültürüne uygun olmaması	0	1	2	3	4
Öğreniminin uzun zaman alması	0	1	2	3	4
Eğitim olanaklarının sınırlı olması	0	1	2	3	4
Bilgi eksikliği	0	1	2	3	4
Sevilmemesi	0	1	2	3	4
Bu konuda örneklerin bulunmaması	0	1	2	3	4
Diğer	(Lütfen belirtiniz)				

27- Gitarın, klasik müzikte kullanılan şekliyle (Klasik gitar), popüler müzikte (Pop,rock vb...) kullanılan şeklini (Pop gitar) aşağıdaki ölçekleri kullanarak değerlendiriniz.

KLASİK GİTAR					
	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Zevkli	0	1	2	3	4
Öğrenmesi kolay	0	1	2	3	4
Yaygın	0	1	2	3	4
Eğitim gerekli	0	1	2	3	4
Seviliyor	0	1	2	3	4

POP GİTAR					
	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Zevkli	0	1	2	3	4
Öğrenmesi kolay	0	1	2	3	4
Yaygın	0	1	2	3	4
Eğitim gerekli	0	1	2	3	4
Seviliyor	0	1	2	3	4

28- Klasik müziği,aşağıdaki ölçeği kullanarak değerlendiriniz. (Cevaplarınızı, karşılıklı yazılmış zıtlıklardan hangisini “Klasik müziğe” uygun görüyorsanız, o tarafın uygunluk derecesine yakın olan rakamı yuvarlak içine alarak belirtiniz)

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Kolay anlaşılır	0	1	2	3	4
Sığ	0	1	2	3	4
Eğlenceli	0	1	2	3	4
Dinlendirici	0	1	2	3	4
Zayıf	0	1	2	3	4
Sert	0	1	2	3	4
Zengin	0	1	2	3	4
Derin	0	1	2	3	4
Sıkıcı	0	1	2	3	4
Huzur verici	0	1	2	3	4
Güçlü	0	1	2	3	4
Ağır	0	1	2	3	4

29- Aşağıdaki cümle size ne derece uyuyor

	Hiç	Az	Orta	Büyük oranda	Tamamen
Klasik müziği seviyorum	0	1	2	3	4

30- Cinsiyetiniz?

() Kadın () Erkek

31- Doğum tarihiniz? (Yalnızca yıl olarak belirtiniz.)

19.....

32- Doğum yeriniz? (İl olarak belirtiniz)

.....

33- Eğitim aldığınız ilk, orta (lise) ve yüksek öğretim kurumlarının derecesini, statüsünü ve bağlı bulunduğu yeri (il olarak) her satırda ayrılmış boş sütunlara yazarak belirtiniz.

Eğitim gördüğünüz öğretim kurumunun derecesi? (İlk, orta, lise,vb...)	Statüsü? (Devlet okulu, Özel Okul, vb...)
•	
•	
•	
•	
•	
•	

34- Annenizin eğitim durumu?

- () Okuma yazma bilmiyor
 () Okuma yazma biliyor ancak ilköğretim mezunu değil
 () İlkokul mezunu
 () Ortaokul mezunu
 () Lise mezunu
 () İki yıllık yüksek okul mezunu
 () Dört yıllık üniversite mezunu
 () Yüksek lisans/ Doktora mezunu

35- Babanızın eğitim durumu?

- ☐ Okuma yazma bilmiyor
- ☐ Okuma yazma biliyor ancak ilköğretim mezunu değil
- ☐ İlkokul mezunu
- ☐ Ortaokul mezunu
- ☐ Lise mezunu
- ☐ İki yıllık yüksek okul mezunu
- ☐ Dört yıllık üniversite mezunu
- ☐ Yüksek lisans/ Doktora mezunu

36- Ailenizin aylık ortalama gelir düzeyi ne kadardır?

- ☐ Net Asgari Ücret altı (380 YTL' den daha az)
- ☐ Net Asgari Ücret (380 YTL)
- ☐ 381- 800 YTL Arası
- ☐ 801- 1200 YTL Arası
- ☐ 1201-1600 YTL Arası
- ☐ 1601-2000 YTL Arası
- ☐ 2001 YTL ve Üstü

37- Ailenizde müzikle uğraşan kimse var mı ?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

38- Aileniz dışında, çevrenizde müzikle uğraşan kimse var mı?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

39- Ailenizde (sizin dışınızda) gitar çalan kimse var mı?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

40- Aileniz dışında, çevrenizde gitar çalan kimse var mı?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

41- Gitarınız var mı?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

41-a Cevabınız “Evet” ise ne çeşit gitara sahipsiniz?(Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz)

☐ Elektro gitar ☐ Akustik gitar ☐ Klasik gitar ☐ Bas gitar

42- Hiç gitar eğitimi aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

42-a Cevabınız “Evet” ise ne içerikte gitar eğitimi aldınız? (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz.)

☐ Gitarla klasik müzik çalma eğitimi ☐ Gitarla pop müzik çalma eğitimi

ÖZGEÇMİŞ

- Adı Soyadı** : Murat Kaan KASAR
- Sürekli Adresi** : Muğla Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
- Doğum Yeri ve Yılı** : Kozan-1976
- Yabancı Dili** : İngilizce
- İlkokul** : İskenderun Namık Kemal İlkokulu - 1987
- Ortaokul** : İskenderun Beş Temmuz Ortaokulu - 1990
- Lise** : İskenderun Lisesi - 1993
- Lisans** : Ankara Gazi Üniversitesi - 1998
- Anabilim Dalı** : Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
- Bilim Dalı** : Çalgı Eğitimi Bilim Dalı
- Çalışma Hayatı** : 1998’de Üniversiteyi bitirdikten sonra İskenderun’da özel bir müzik dershanesi kurdu ve burada dört yıl süreyle klasik gitar, pop gitar ve konservatuvar sınavlarına hazırlık dersleri verdi. 1999 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde Yüksek Lisans eğitimine başladı. 2002 yılında İskenderun’dan ayrılarak Muğla Üniversitesi’nde okutman olarak göreve başladı. Halen Muğla Üniversitesi’nde okutman olarak “bireysel çalgı eğitimi gitar”

“okul algıları gitar” , “seçmeli ders gitar”, “güncel popüler müzikler” ve “müziksel işitme okuma ve yazma eğitimi III” derslerini vermektedir.